

VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı
Müzik Eğitimi Bilim Dalı

ÖZENGEN MÜZİK EĞİTİMİ VEREN KURUMLARDA
KLASİK GİTAR EĞİTİMİNE YÖNELİK ÖĞRETMEN
GÖRÜŞLERİ (OSMANİYE İLİ ÖRNEĞİ)

Erkan ELBAŞ

Yüksek Lisans Tezi

VAN - 2010

Van, 2024

ÖZENGEN MÜZİK EĞİTİMİ VEREN KURUMLARDA KLASİK GİTAR EĞİTİMİNE
YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ (OSMANİYE İLİ ÖRNEĞİ)

Erkan ELBAŞ

2024

VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı
Müzik Eğitimi Bilim Dalı

ÖZENGEN MÜZİK EĞİTİMİ VEREN KURUMLARDA KLASİK GİTAR
EĞİTİMİNE YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ (OSMANİYE İLİ ÖRNEĞİ)

TEACHERS' OPINIONS ABOUT CLASSICAL GUITAR EDUCATION IN
ÖZENGEN MUSIC EDUCATION INSTITUTIONS (OSMANİYE PROVINCE
CASE STUDY)

Erkan ELBAŞ

Prof. Dr. Hüseyin YÜKRÜK

Yüksek Lisans Tezi

Van, 2024

ONAY SAYFASI

Erkan ELBAŞ tarafından, Prof. Dr. Hüseyin YÜKRÜK danışmanlığında hazırlanan “Özengen Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Klasik Gitar Eğitimine Yönelik Öğretmen Görüşleri (Osmaniye İli Örneği)” başlıklı bu çalışma, 09/09/2024 tarihinde Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulunun 20/09/2024 tarihli ve 2024/45-1 sayılı kararı ile Prof. Dr. Hüseyin YÜKRÜK Başkanlığında, Dr. Öğr. Üyesi Kadir YILMAZ ve Dr. Öğr. Üyesi Levent ÜNLÜ Jüri Üyeliğinde oluşturulan Tez Savunma Jürisi huzurunda savunularak Jüri tarafından Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin ilgili hükümleri kapsamında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

UYGUNDUR

...../...../2024

Prof. Dr. Fuat TANHAN
Enstitü Müdürü

Öz

Bu araştırma, Osmaniye ilinde faaliyet gösteren özengen müzik eğitimi kurumlarındaki klasik gitar öğretimine yönelik öğretmen görüşlerini belirlemeyi hedeflemektedir. Araştırmanın amacı doğrultusunda özengen müzik eğitimi kurumlarında çalışan öğretmenlerin klasik gitar öğretiminde kullandıkları yöntem ve tekniklerin; öğretim materyalleri ile ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin neler olduğunun yanı sıra öğretmenlerin klasik gitar öğretiminde karşılaştıkları sorunlar ile sorunların çözümüne ilişkin önerilerin neler olduğu üzerine yoğunlaşmıştır.

Araştırma kapsamında gitarın tarihi, yapısı ve çeşitli çalma tekniklerini detaylı bir şekilde incelenmiş olup alan yazında gerçekleştirilen ilgili çalışmaların bulguları ve sonuçları doğrultusunda bu araştırmanın bulgu ve sonuçları desteklenmiştir.

Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomolojik desen kullanılmış olup yarı yapılandırılmış görüşme formu ile Osmaniye ilinde bulunan özengen müzik eğitimi kurumlarında görev yapan 10 öğretmenin görüşlerine başvurulmuştur. Görüşmeler sonucu elde edilen veriler içerik analizi ile analiz edilmiş olup bulgular tablolastırılarak doğrudan alıntılar ile sunulmuştur.

Araştırmanın sonuçları olarak öğretmenlerin kullandıkları yöntem ve teknikler bağlamında teknik geliştirme ve müziksel ifade; öğretim materyalleri bağlamında kitaplar ve notlar, ölçme ve değerlendirme yöntemleri bağlamında performans değerlendirmesi ile yazılı ve sözlü testler tespit edilmiştir. Ayrıca öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlar olarak devamsızlık sorunu ile süreklilik olmaması ortaya koyulmakla birlikte öğretmenlerin karşılaştıkları sorunların çözümü için çağdaş eğitim materyallerinin kullanımı ile dijital kaynakların entegrasyonu belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler: eğitim metodolojileri, klasik gitar eğitimi, müzik eğitimi, özengen müzik eğitimi, teknik beceriler.

Abstract

This research aims to determine teachers' opinions about classical guitar teaching in self-centered music education institutions operating in Osmaniye. In line with the purpose of the research, the methods and techniques used by teachers working in private music education institutions in teaching classical guitar; It focuses on the teaching materials and measurement and evaluation methods, as well as the problems that teachers encounter in teaching classical guitar and the suggestions for solving the problems.

Within the scope of the research, the history, structure and various playing techniques of the guitar were examined in detail, and the findings and results of this research were supported in line with the findings and results of relevant studies carried out in the literature.

In the research, phenomenological design, one of the qualitative research methods, was used and the opinions of 10 teachers working in prestigious music education institutions in Osmaniye were consulted with a semi-structured interview form. The data obtained as a result of the interviews were analyzed with content analysis and the findings were tabulated and presented with direct quotations.

As the results of the research, technical development and musical expression in the context of the methods and techniques used by teachers; books and notes in the context of teaching materials; In the context of measurement and evaluation methods, performance evaluation and written and oral tests were determined. In addition, the problem of absenteeism and lack of continuity are revealed as the problems faced by teachers, and the use of contemporary educational materials and the integration of digital resources are stated to solve the problems faced by teachers.

Keywords: amateur music education, classical guitar education, music education, technical skills, training methodologies.

Teşekkür

Bu çalışmanın tamamlanmasında katkıları olan herkese derin teşekkürlerimi sunarım. Öncelikle, bilgi birikimi ve rehberliğiyle araştırmamın her aşamasında bana destek olan danışmanım Prof. Dr. Hüseyin YÜKRÜK'e minnettarlığımı ifade etmek isterim. Bilimsel perspektifimi derinleştirmeme ve çalışmamı yönlendirmede gösterdiği üstün çaba ve sabır için kendisine özel bir teşekkür borçluyum.

Değerli eşim Rengin Destina ELBAŞ'a, bu dönemde göstermiş olduğu sonsuz sabır, anlayış ve motivasyon için kalpten teşekkür ederim. Her zaman en büyük destekçim ve ilham kaynağım olan eşim, bu yolculukta bana güç veren en önemli kişi olmuştur.

Ayrıca araştırma sürecinde görüş ve önerileriyle bana katkı sağlayan değerli hocalarım Dr. Öğr. Üyesi Kadir YILMAZ'a, Dr. Öğr. Üyesi Levent ÜNLÜ'ye ve değerli çalışma arkadaşım Gökay Atılğan'a teşekkür ederim. Onların yardımları, çalışmam sırasında karşılaştığım zorlukları aşmamda büyük rol oynamıştır. Her birinin katkısı, bu tezin şekillenmesinde önemli bir yere sahiptir.

Bu çalışma, birçok değerli insanın katkılarıyla mümkün olmuştur. Her birine şükranlarımı sunuyor, destekleri için minnettar olduğumu belirtmek istiyorum.

Erkan ELBAŞ

İçindekiler

Öz.....	i
Abstract	ii
Teşekkür.....	iii
Tablolar Dizini.....	vi
Simgeler ve Kısaltmalar Dizini.....	vii
Bölüm 1 Giriş.....	1
Problem Durumu	3
Araştırmanın Amacı ve Alt Problemleri	4
Araştırmanın Önemi	5
Sayıtlılar	6
Sınırlılıklar	6
Tanımlar	6
Bölüm 2 Araştırmanın Kuramsal Temeli ve İlgili Araştırmalar	7
Eğitim	7
Sanat Eğitimi	8
Müzik Eğitimi	9
İlgili Araştırmalar	19
Bölüm 3 Yöntem	24
Araştırmanın Modeli	24
Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	24
Araştırma Etiği	25
Veri Toplama Araçları	25
Verilerin Toplanması ve Analizi	27
Bölüm 4 Bulgular	29

Klasik Gitar Öğretiminde Kullanılan Öğretim Yöntem ve Tekniklerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	29
Klasik Gitar Öğretiminde Kullanılan Öğretim Materyallerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	30
Klasik Gitar Öğretiminde Kullanılan Ölçme ve Değerlendirme Yöntemlerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	32
Klasik Gitar Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Bulgular ve Yorumlar	33
Klasik Gitar Öğretiminde Karşılaşılan Sorunların Çözümüne Yönelik Önerilerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	35
Klasik Gitar Öğretiminde Öğretmenlerin Önerilerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	36
Bölüm 5 Sonuç, Tartışma ve Öneriler	38
Sonuç ve Tartışma	38
Öneriler	41
Kaynaklar	42
EK-A: Etik Komisyonu Onay Bildirimi	49
EK-B: Etik Beyanı	50
EK-C: Yüksek Lisans Tez Çalışması Orijinallik Raporu	51
EK-D: Kişisel Bilgilendirme ve Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu	52

Tablolar Dizini

Tablo 1	<i>Klasik Gitar Öğretiminde Kullanılan Öğretim Yöntem ve Tekniklere İlişkin Öğretmenlerin Görüşleri</i>	29
Tablo 2	<i>Klasik Gitar Öğretiminde Kullanılan Öğretim Materyallerine İlişkin Öğretmenlerin Görüşleri</i>	31
Tablo 3	<i>Klasik Gitar Öğretiminde Kullanılan Ölçme ve Değerlendirme Yöntemlerine İlişkin Öğretmenlerin Görüşleri</i>	32
Tablo 4	<i>Klasik Gitar Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Öğretmenlerin Görüşleri</i>	34
Tablo 5	<i>Klasik Gitar Öğretiminde Karşılaşılan Sorunların Çözümüne İlişkin Öğretmenlerin Görüşleri</i>	35
Tablo 6	<i>Klasik Gitar Öğretiminde Öğretmenlerin Önerilerine İlişkin Öğretmenlerin Görüşleri</i>	37

Simgeler ve Kısaltmalar Dizini

Al-ud: Ud

M.Ö.: Milattan Önce

MEB: Millî Eğitim Bakanlığı

NAEA: National Art Education Association (Ulusal Sanat Eğitimi Birliği)

Bölüm 1

Giriş

Her insan, doğduğu andan itibaren sürekli bir gelişim içerisinde. Yaşamın her aşamasında karşımıza çıkan ve hayatın neredeyse her alanında etkisi olan eğitim, bilgi, beceri ve deneyim kazanımında kilit bir role sahiptir. Bu öğretim periyodunda sanatsal eğitimin, kritik bir konumda olduğu gözlemlenmektedir (Tokatlı ve Mustul, 2020). Sanatsal eğitimin çok önemli bir alt boyutu olarak nitelendirilen müzik eğitime yönelik gün geçtikçe ilginin arttığı ve bu ilgi nedeniyle de müzik eğitiminin yaygınlaştığı ve müzik eğitimi kurumlarının sayısı arttığı belirtilmektedir (Tokatlı ve Mustul, 2024).

Müzik eğitimi, evrensel müzik eğitimi, profesyonel müzik eğitimi ve özengen müzik eğitimi olarak üç ayrı kategoride değerlendirilmektedir. Evrensel müzik eğitimi, bireylerin genel müzikal anlayışını geliştirmeye odaklanır ve her yaştan ve her seviyeden insanı kucaklar. Profesyonel müzik eğitimi ise, bu sanat dalını mesleki bir yol olarak seçen ve özel yeteneklere sahip bireyler için tasarlanmıştır, bu eğitim yolu teorik ve pratik bilgi ve becerilerin edinilmesini amaçlar. Özengen müzik eğitimi ise, müziğe kişisel bir ilgi ve tutku ile yaklaşan ve bunu bir hobi olarak benimseyen bireyler içindir. Bu eğitim türü, maddi bir karşılık beklemeden, müzikten zevk alma ve tatmin sağlama amaçlıdır (Uçan, 2005).

Türkiye'de, özengen müzik eğitimi çeşitli özel kurumlar, müzik dershaneleri ve dernekler tarafından verilmektedir. Bu kurumlar, hem amatör olarak müzikle ilgilenmek isteyenlere hem de mesleki olarak bu alanda eğitim almak isteyenlere hizmet sağlamaktadır (Aksoy, 2015; Karan, 2011).

Müzik eğitiminin içeriğinde yer alan işitsel yeteneklerin geliştirilmesine yönelik kulak eğitimi; vokal becerilerin iyileştirilmesini hedefleyen ses eğitimi ve çeşitli müzik aletlerinin öğretimini içeren çalgı eğitimi ön plana çıkmaktadır (Kalyoncu, 2005). Türkiye'deki MEB tarafından verilen müzik eğitiminin, Hancıoğlu'nun (2010) araştırmasına göre, sınıflardaki yüksek öğrenci sayısı ve sosyoekonomik faktörler gibi sebeplerle, okullarda çalgı eğitiminin etkin bir şekilde gerçekleştirilemediği ve bu bağlamda çalgı eğitimi açısından okulların yetersiz kaldığı belirtilmektedir. Bu ifadeyi destekler nitelikte Büyükkayıkçı (2004)

Çalgı eğitiminin genellikle bireysel bir ders konumunda olduğunu ve okulların çalgı eğitimi açısından yetersiz olmasının başlıca nedenlerinden biri olarak belirtmektedir. Çalgı eğitimi, bireylerin kendilerini ifade edebilme, müziksel beğeni oluşturabilme, güven duygusu kazanabilme ve var olan becerilerini geliştirebilme gibi gereksinimlerini karşılamak için önem arz etmektedir (Hancioğlu, 2010).

Bu bağlamda çalgı eğitimi almak isteyen bireyler, gereksinimlerini karşılamak için özengen müzik eğitimi hizmetlerinden faydalanabilecekleri belirtilebilir.

Özengen müzik eğitimi her yaştan bireyin gereksinimleri ve ilgileri doğrultusunda müziği sürdürme isteğine yanıt veren bir müzik eğitimi türüdür. Özengen müzik eğitimi evrensel müzik eğitimini desteklediği gibi profesyonel müzik eğitimine de hazırlık olarak değerlendirildiği için köprü vazifesi gördüğü belirtilmektedir (Uçan, 2005). Çalgı eğitimi, özengen müzik eğitiminde en yaygın olarak görülen müzik eğitim türüdür. Türkiye’de yaygınlaşan özengen müzik eğitimi olarak halk eğitim merkezlerinde, belediyelerde ve sivil toplum kuruluşlarında (derneklerde) açılmış olan ilgili kurslarla birlikte bireyin ilgisi doğrultusunda keman, piyano, bağlama, gitar, flüt ve bateri gibi çalgı eğitimine yer verilmektedir (Dikici, 2022).

Müzik eğitim programlarının önemli başlıklarından birisi olan çalgı eğitimine bireyler müziği yaşantıların her alanında etkin kılma isteği doğrultusunda yönelebilmektedir. Bu bağlamda evrensel müzik eğitiminin yetersiz kaldığı durumlar söz konusu olduğunda bireyler çalgı eğitimi sunan özengen müzik eğitimi kurumlarına başvurabilmektedir (Akdoğu, 1996). Bireyler algı eğitimine yönelik isteklerini, bireysel gereksinimlerini (doğru teknikle çalma, müzikal becerisini artırma vb.) karşılamak için özengen müzik eğitimi kurumlarının sağlamış olduğu kursların ulaşılabilirliğinden dolayı bu sürece dahil olabilmektedir (Parasız, 2009). Bu bağlamda da her çalgının kendine özgü özelliklere sahip olduğunu fark eden birey, istek ve gereksinimleri doğrultusunda keman, piyano, gitar, bağlama ve bateri gibi çalgıların herhangi birini çalma tercihinde bulunabilmektedir (Özmenteş, 2005).

Özengen müzik eğitimi kurumlarında sunulan çalgı eğitimlerinden birisi olan gitar algısının son zamanlarda özellikle gençler arasında yaygınlaşması ve

popüler hal almasını etkileyen unsurlar olarak gitarın solo çalgı şeklinde icra edilebilmesi; gitar ile vokal müziklere eşlik edilebilmesi; ekonomik olarak kolay elde edilebilir olması; gitarın ritimsel, ezgisel, tınısal ve armonisel tüm işlevlere sahip bir çalgı olması belirtilmektedir (Yılmaz ve Şen, 2016).

Gitarın popülerleşmesi ve yaygınlaşması sonucu özenen müzik eğitimi veren kurumlarda da gitara olan ilgi ön plana çıktığı belirtilebilir. Bu bağlamda bireylerin çalgı eğitimi içerisinde gitar alma isteği doğrultusunda okul dışında sunulan özenen müzik eğitim hizmeti hem bireylerin gereksinimleri hem de hizmetin kalitesi için gerçekleştirilecek bilimsel çalışmaların önemli olduğu ifade edilebilir. Ayrıca özenen müzik eğitimi hizmeti uygulamaları içerisinde yer alan gitar eğitimine yönelik eksikliklerin belirlenmesi ve özenen müzik eğitimi hizmeti uygulamalarında gitar eğitimine yönelik kalitenin ve niteliğinin artırılması noktasında yapılacak çalışmalar özenen müzik eğitimi hizmeti uygulamalarındaki gitar eğitimine olumlu yönde katkı sağlayabilir.

Problem Durumu

Çağdaş eğitim sistemi içerisinde bireyin sahip olduğu yeterlikler, ilgiler, yetenekler ve fiziksel özellikler ile birlikte bireyin öğrenme hızları dikkate alınarak sunulacak hizmetler düzenlenmekte ve planlanmaktadır (Kırcaali-İftar, 1998).

Bu bağlamda müzik eğitimi, bireylerin sanatsal yeteneklerini geliştirmelerine, estetik duygularını zenginleştirmelerine ve kültürel kimliklerini pekiştirmelerine katkıda bulunan önemli bir eğitim dalı olarak ifade edilebilir. Özellikle özenen müzik eğitimi, mesleki bir kariyer hedeflemeyen ancak müzikle amatör olarak ilgilenen bireyler için oldukça önemli olduğu belirtilebilir. Ancak, özenen müzik eğitimi hizmetlerinde karşılaşılan çeşitli sorunlar, bu alandaki eğitimin verimliliğini ve yaygınlığını olumsuz etkileyebilmektedir. Özenen müzik eğitimi kurslarında karşılaşılan sorunlar olarak teori ve uygulama noktasında müfredatın yetersiz oluşu ile birlikte müfredatın değerlendirilmesinde eksikliklerin olması (Tepeli, 2018); ortak bir eğitim anlayışı ve öğretim programının olmaması ile birlikte denetlemenin yetersiz oluşu, ticari kaygılar söz konusu olduğunda henüz mezun olmamış lisans öğrencilerin kurslarda çalıştırılması (Hancıoğlu, 2010) belirtilebilir. Ayrıca özenen müzik eğitimi hizmetleri, bireylerin kişisel

gelişimlerine katkı sağlamanın yanı sıra toplumun kültürel ve sanatsal zenginliğini de artırmaktadır. Ancak, bu hizmetlerin sunumunda çeşitli problemlerle karşılaşmaktadır. Bu problemler, eğitimcilerin niteliklerinden, eğitim materyallerinin yetersizliğine, uygun mekanların eksikliğine kadar geniş bir yelpazede yer almaktadır. Özellikle, öğretmenlerin alanında yeterince donanımlı olmaması, müzik eğitime yönelik motivasyonun düşmesine ve eğitimin kalitesinin azalmasına neden olabilmektedir (Tokatlı ve Mustul, 2020). Bunun yanı sıra, müzik eğitiminde kullanılan materyallerin güncellenmemiş olması ve teknolojinin yetersiz kullanımı da öğrencilerin öğrenme süreçlerini olumsuz yönde etkileyebilmektedir (Tanrıöver ve Başaran Tanrıöver, 2019).

Yukarıda belirtilen açıklamalardan da anlaşılacağı gibi Türkiye’de son yıllarda yaygınlaşan ve önem kazanan özengen müzik eğitim kurumları, bireylerin istekleri ve gereksinimleri doğrultusunda değerlendirildiğinde araştırmanın problem cümlesi “Osmaniye ilinde bulunan özengen müzik eğitimi veren kurumlarda klasik gitar eğitime yönelik öğretmen görüşleri nelerdir ve uygulama süreci nasıldır?” şeklinde oluşturulmuştur.

Araştırmanın Amacı ve Alt Problemleri

Bu araştırmanın amacı, Osmaniye ilinde bulunan özengen müzik eğitimi veren kurumlarda klasik gitar eğitime yönelik öğretmen görüşleri ve uygulama sürecinin incelenmesini kapsamaktadır. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın alt problem cümleleri aşağıda şu şekilde oluşturulmuştur:

1. Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda çalışan öğretmenlerin klasik gitar öğretiminde kullandıkları yöntem ve teknikler nelerdir?
2. Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda çalışan öğretmenlerin klasik gitar öğretiminde kullandıkları öğretim materyalleri nelerdir?
3. Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda çalışan öğretmenlerin klasik gitar öğretiminde kullandıkları ölçme ve değerlendirme yöntemleri nelerdir?
4. Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda çalışan öğretmenlerin klasik gitar öğretiminde karşılaştıkları sorunlar nelerdir?

5. Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda çalışan öğretmenlerin klasik gitar öğretiminde karşılaştıkları sorunların çözümüne ilişkin önerileri nelerdir?
6. Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda çalışan öğretmenlerin klasik gitar öğretimine ilişkin önerileri nelerdir?

Araştırmanın Önemi

Özengen müzik eğitimi veren kurumlar, hizmet almak isteyen bireyler için hem kişisel anlamda kendilerini gerçekleştirme hem de sosyal olarak toplum ile bütünleşme imkânı ve fırsatı sunmasından dolayı özengen müzik eğitimi hizmeti sunan öğretmenler açısından bu hizmeti almak isteyen kişilerin gereksinimlerinin karşılanması ve iyi bir klasik gitar eğitimi almaları noktasında önemli olduğu düşünülmektedir.

Bu araştırmanın önemi, özengen müzik eğitimi alanında, özellikle klasik gitar öğretimi konusunda deneyim sahibi olan öğretmenlerin görüşlerine odaklanarak klasik gitar öğretiminde kullanılan öğretim yöntem ve teknikleri, öğretim materyalleri, ölçme ve değerlendirme yöntemleri ile birlikte klasik gitar öğretimi sürecinde karşılaşılan sorunların tespiti ve bu sorunların çözümüne ilişkin derinlemesine bir incelemeyi içermesi olarak ifade edilebilir.

Ayrıca araştırma Osmaniye'deki özengen müzik eğitimi veren kurumlarda sunulan klasik gitar öğretim metodolojileri ve öğretimde karşılaşılan sorunlarla birlikte bu sorunların çözüm önerilerine ilişkin değerlendirmeleri de içermektedir. Araştırmada öğretmenlerin eğitim yaklaşımları ve öğretim tekniklerinin analiz edilmesi sonucu işe yarar yaklaşım ve tekniklerin yaygınlaştırılması ile klasik gitar öğretiminde işe yarar yöntemler ve stratejiler konusunda da yol gösterici olması hedeflenmektedir.

Bu bağlamda araştırmanın sonuçlarının hem Osmaniye ilindeki klasik gitar eğitimine özgü dinamikleri anlamada hem de genel olarak özengen müzik eğitiminde sunulan klasik gitar öğretiminde karşılaşılan sorunların çözümüne yönelik çabalara önemli bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Sayıtlılar

Bu araştırmada,

1. Araştırmanın amacı ve gerekçesi araştırmanın katılımcısı olan özenen eğitim kurumlarındaki klasik gitar öğretimi hizmeti sunan öğretmenlere detaylı bir şekilde aktarıldığı;
2. Araştırmaya katılan öğretmenlerin görüşme formunda yer alan sorulara içtenlikle ve samimiyetle cevap verdikleri varsayılmıştır.

Sınırlılıklar

Bu araştırma 2023-2024 eğitim-öğretim yılında Osmaniye il merkezinde Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olmayan özenen müzik eğitimi kurumlarında uygulanan klasik gitar müfredatı ile klasik gitar öğretimi sunan ve araştırmaya gönüllü olarak katılım sağlayan 10 öğretmenin görüşleri ile sınırlıdır.

Tanımlar

Özenen Müzik Eğitimi: Bireyin yeteneği bağlamında olmayıp bireyin ilgi ve isteği bağlamında müziğin herhangi bir dalında almış olduğu müzik eğitim türüdür (Ürün, 2015)

Fenomolojik Desen: Bir kavram, olgu veya fenomenle ilgili yaşanılan deneyimlerin evrensel bir bakış açısına indirgenmesinde kullanılan nitel araştırma desenlerinden biridir (Van Manen, 1990; Akt. Kırıl, 2021).

Bölüm 2

Araştırmanın Kuramsal Temeli ve İlgili Araştırmalar

Eğitim

Eğitim kavramının tanımı ve gayesi, tarih boyunca birçok filozof ve pedagog tarafından çeşitli perspektiflerden incelenmiştir. Eğitim, Sönmez (2011) tarafından, bireyin yaşantısından kaynaklanan davranışlarda kalıcı ve istendik değişiklikler yaratma süreci olarak tanımlanır. Eğitimin temel hedefi, toplumun ihtiyaçlarına uygun bireyler yetiştirirken, onların bilgi, beceri ve insani değerlerini geliştirmektir.

İnsan ve toplum, eğitimin ana unsurları olarak görülmekte ve eğitim anlayışları, toplumsal değerlerin etkileşimiyle şekillenmektedir. Eğitim, Şişman (2015) tarafından bireyin erdem ve mükemmellik yolculuğu olarak görülmekte, bireyin kendini gerçekleştirmesine olanak tanıyan bir süreç olarak tanımlanmaktadır.

Eğitim felsefeleri, Sönmez'e (2011) göre, eğitim kavramını farklı şekillerde tanımlamaktadır. İdealizm, realizm, pragmatizm, marksizm ve natüralizm gibi felsefeler, eğitimin nihai amacını farklı perspektiflerden yorumlamaktadır. Özer (2006), eğitimi, bireyin doğumundan ölümüne kadar süren bir süreç olarak görmekte ve toplumun gelişimine katkıda bulunan formal eğitimin önemini vurgulamaktadır.

Eğitim, sosyal bir fenomen ve yapı olarak değerlendirilebilir. Eğitim ve kültürün karşılıklı etkileşimi, Şişman (2015) tarafından toplumsal kültürün genç kuşaklara aktarılmasında eğitimin vazgeçilmez rolüne işaret etmektedir. Hesapçıoğlu (2011), eğitimi, bireyin topluma uyumunu sağlayan ve onun gelişimine katkıda bulunan sosyal süreçler olarak tanımlamaktadır.

20. yüzyıl başlarından itibaren, Tuzlak (2004)'a göre, eğitim bilimi hızla gelişmiş ve sanat eğitimi gibi alt dallarını oluşturmuştur. Sanat eğitimi, genel eğitimin ayrılmaz bir parçası olup, bireysel yaratıcılık ve özgürlük ilkeleriyle özgün bir yapıya sahiptir.

Sanat Eğitimi

Bireyin kendini gerçekleştirebilme süreci, aldığı eğitimle doğrudan ilişkili olarak görülmektedir (Uçan, 2001). Eğitim, birey ve toplumun şekillendirilmesinde, geliştirilmesinde ve yetkinleştirilmesinde temel bir rol oynamaktadır. Özellikle çağdaş sanat eğitimi, bilim ve tekniği bütünleştirerek, bireylerin sosyal, entelektüel ve estetik değerler kazanmalarına katkıda bulunur (Tepeli, 2018).

Kültürel ve estetik eğitim, bireyin ve toplumun gelişimine değerli katkılar sunar. Estetik eğitim, toplumun estetik ve yaratıcı düşünce yeteneklerinin bütünleşmesini teşvik ederken, disiplin, özgürlük ve sorumluluk gibi değerlerin gelişimine olanak tanır (Uçan, 2002). Estetik öğretiminin bireylerin hayatlarının erken dönemlerinde sağlanması, onların dayanışma, estetik değerlendirme, karşılıklı saygı ve sanata duyarlılık gibi olumlu davranışlar kazanmalarında hayati bir öneme sahiptir (Gökbulut, 2005).

Üçüncü Ulusal Sanat Sempozyumu'nda ortaya konan görüşler, sanatın ve sanat eğitiminin birey ve toplum üzerindeki olumlu etkilerini artırmayı amaçlar. Ayrıca, sanat eğitiminin yasal düzenlemelerin yapılması, sanatın toplumla bütünleşmesi ve sanat dalları arasında ayırım yapılmaması gerektiği vurgulanmıştır.

Eğitimin asli hedefi, Uçan'ın (1996) tanımıyla, bireylerde sanatsal tutumlar oluşturmak ve estetik algısını geliştirmek olarak tanımlanır. Çağdaş sanat eğitimi, bireyin çevreye uyumunu, etkili iletişimini ve sanatsal yetkinliklerini geliştirmede önemli bir rol oynar. Sanat eğitimi, bilim ve teknolojiyle entegre çalışarak, birey ve toplumun yaşam kalitesini artırıcı etkilere sahiptir.

Sanatın öğretim metotları, teknikleri ve yaklaşımları, bireylerin yeni bilgi ve becerileri kolay ve etkin bir şekilde edinmelerini sağlar. Sanat eğitimi, çeşitli işlevleriyle bilgi kurucu, hafıza güçlendirici, anlam üretici, bütünleştirici ve kavramlar arasında sağlam ilişkiler kurucu özelliklere sahiptir. Sanat eğitiminin genel özellikleri arasında, ruh ve etik eğitimi, özgür düşünce ve karar verme yeteneğinin geliştirilmesi, hayat becerilerinin zenginleştirilmesi ve bilişim

teknolojilerinde başarının desteklenmesi gibi unsurlar bulunur (Ezen, 1991; Akt. Tepeli, 2018).

Sanat eğitiminde kullanılan yöntemler, pedagojik araçlar ve teknikler çeşitlilik gösterir. Mesleki, genel ve bireyselleştirilmiş öğretim yöntemleriyle ayrılan bu alanda, sanat eğitiminin bireysel ve toplumsal etkileri mevcuttur (Ekici, 2011). Sanat eğitiminde farklı yaş gruplarına, meslek sahiplerine, çeşitli eğitim seviyelerine, gelir düzeylerine, ikamet edilen bölgeye ve kültürel arka plana bakılmaksızın her seviye ve kesime yönelik programlar sunulur. Eğitimin son amacı, sağlıklı, mutlu, iletişim yeteneği kuvvetli, denge ve estetik anlayışa sahip bireyler yetiştirmektir (Tepeli, 2018).

Sanat eğitiminin birey ve toplum üzerindeki etkileri, etkileşim, eğitim, kültürel bilinçlendirme, estetik zevk kazandırma ve evrensel değerlerle ilgili işlevleri kapsar (Artut, 2011). Sanat eğitiminin etik değerlerini anlama ve içselleştirme konusunda önemli bir yeri vardır, bireyin duygusal ve ruhsal yanlarına hitap ederek ahlaki gelişimine katkı sağlar (Gençaydın, 2002). Mercin ve Alakuş (2007) sanat eğitiminin özgürlükçü düşünme yeteneğini geliştirdiğini belirtir. Sanat eğitimi, düşünce ve fikirlerin ifade edilmesini kolaylaştıran ve bireyin kendi özgürlüğünü tanımasına olanak sağlayan davranışlar öğretir.

Sanat eğitiminin genç nesillere aktarılmasının önemi, bireylerde estetik ve etik değerlerin gelişimine katkıda bulunmasıdır (NAEA, 1994). Müzik ve sanat eğitimi, bilişsel, zihinsel, duygusal ve psikomotor gelişim üzerinde etkilidir ve bireylerin genel gelişimine olumlu etkiler sağlar (Oktay, 2017).

Müzik Eğitimi

Müzik, genel, mesleki ve kişisel olarak farklı boyutlarda ele alınabilir. Beethoven ve Konfüçyüs gibi düşünürler, müziği metafiziksel ve spiritüel bir bakış açısıyla ele alırlar; Beethoven müziği anlatımsal bir sanat, Konfüçyüs ise gök ve yer arasındaki uyumu yansıtan bir olgu olarak tanımlar (Özdek, 2006). Bu perspektife göre müzik, ses ve ritim öğelerinden oluşan bir anlatım sanatıdır.

Müziğin tanımı, sanatsal bir disiplin olarak müzik, duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri estetik bir yapıda seslerle anlatan bir bütündür (Uçan, 1996). Müzik kavramı, kısa bir tanımla ifade edilse de esas itibarıyla müziğin bireyin

yaşantısındaki yerini ve etkisini anlamak ve müziği etkili bir şekilde kullanabilmek için bir anlayışa ihtiyaç vardır (Angı, 2013).

Müzik eğitiminin işlevleri ve etkileri. Müziğin bireysel ve toplumsal yaşamdaki etkileri Uçan (1996) tarafından sıralanmıştır ve bunlar bireysel (fizyolojik-biyolojik ve psikolojik) etkiler, toplumsal işlevler, kültürel faaliyetler, ekonomik katkılar ve eğitimle alakalı roller olarak tanımlanmıştır. Müzik, bu rollerle bireyin ve toplumun yaşamında çeşitli yönlerde etkinlikler yaratmaktadır.

Müzik eğitiminin işlevleri, farklı başlıklar altında değerlendirilse de işlevler arasında güçlü bir etkileşim ve bağ bulunmaktadır. Müzik eğitimi, bireyin kendi gerçekleştirme sürecine aktif olarak katılmasını sağlar ve bu sayede, bireyin toplumun gelişimine nitelikli katkılar sunması mümkün hale gelir. Müzik eğitimi aracılığıyla bireyde gelişen olumlu davranışlar, toplum geneline olumlu yansımalar gösterebilir. Müzik eğitimi alan bireyler, notaların yanı sıra, şarkı ve türkülerin kökeni olan kültürleri de öğrenirler. Bu süreç, müzik eğitiminin hem bireyin duyuşsal algısını geliştirmesine hem de kültürel özelliklerin aktarılmasına katkı sağlar. Toplumun kültürel özelliklerini benimseyen ve özümseyen bireyler, toplumla daha sağlıklı ilişkiler kurabilir ve toplumun genel amaçlarına hizmet edebilir (Tepeli, 2018).

Müzik eğitimi, "müzik aracılığıyla eğitim" ve "müziğin eğitimdeki yeri" olmak üzere iki temel başlık altında incelenebilir. "Müzik aracılığıyla eğitim" analizi, müziğin çağdaş ve etkin bir eğitim aracı olarak giderek daha fazla önem kazanmasını ifade eder. "Müziğin eğitimdeki yeri" ise, müzik eğitim kavramını temsil eder ve müzik eğitimiyle ilgili kavram ve uygulamaların artan yaygınlığını vurgular. Her yaştan insan için müzik eğitimi sunulması, müziğin evrensel bir dil olmasının bir sonucu olarak görülmekte ve bu evrensel dil, dünya çapında ve ülkemizde önemli bir eğitim alanı haline gelmektedir (Uçan, 1996).

Müzik eğitimi, toplumun her kesimini etkileyen ve bireyler üzerinde önemli etkileri olan işlevlerle sahip olduğu bir gerçektir. Müzik eğitimi, bireyleri sosyal, kültürel ve psikolojik olarak etkileyerek, günümüz dünyasında insanların doğumdan ölüme kadar müziğe iç içe yaşamasına imkân tanımaktadır. Bu süreç, bireylerin müziği hayatlarının bir parçası haline getirerek daha sağlıklı ve mutlu

olmalarına katkıda bulunur. Müzik eğitiminin yaygınlaştırılmasında müzik eğitimcilerine önemli görevler düşmektedir (Tepeli, 2018).

Müzik eğitimi yaklaşımları. Müzik eğitimi, müzik öğretim sürecinin temelini oluşturur ve bu süreç, öğrencilere temel müzik teorisinin ve pratiğinin nasıl edinileceği, hangi metodolojilerin ve tekniklerin kullanılacağı ve eğitim sürecinin süresi gibi bilgileri içerir. Müzik öğrenimi, bireylere müzikle ilgili bilgileri, yetenekleri ve davranışları sistematik bir biçimde iletmeyi amaçlar (Say, 2001).

Müzik eğitiminin esas gayesi, öğrencilere bilinçli bir şekilde yeni müziksel davranış kalıpları kazandırmak ve mevcut müziksel pratiklerde pozitif değişiklikler sağlamaktır. Müzik eğitimi, farklı yaklaşımlara, içeriklere ve öğretim stratejilerine göre çeşitlenir ve bireylerin genel, özel veya mesleki müzik becerilerini geliştirme hedefine yöneliktir. Her eğitim kategorisi hem genel hem de özel özellikler taşır (Uçan, 2005). Bu bölümde, müzik eğitim türlerine ilişkin detaylı bilgiler sunulmaktadır (Tepeli, 2018).

Genel müzik eğitimi. Müzik eğitimi, bireylere müzikle ilgili temel bilgi ve becerilerin kazandırılması amacı taşır ve bu süreç, planlı ve programlı bir biçimde yürütülür. Genel müzik eğitimi, anaokulundan üniversiteye kadar olan zorunlu eğitim sürecinin bir parçası olarak ele alınır ve her birey için kritik bir öneme sahiptir (Say, 2001). Alkar (2008) genel müzik eğitiminin, bireylerin sağlıklı, mutlu ve estetik değerlere sahip olmalarında önemli bir rol oynadığını vurgular. Oktay (2017) genel müzik eğitiminin amacının, sanat tüketicilerinin sanatsal algılama becerilerini geliştirmek olduğunu belirtir.

Saydam (2003) çağdaş toplumlarda genel müzik eğitiminin her yaşta ve her birey için gerekli olduğunu ifade eder. Müzik öğretim programları, öğrencilerin estetik duyarlılıklarını geliştirmek, yaratıcı düşünce becerilerini güçlendirmek ve müziksel aktivitelerde bilgi teknolojilerinden yararlanma yeteneklerini artırmak için özel hedefler doğrultusunda tasarlanmıştır (Millî Eğitim Bakanlığı, 2018a). Liselerde uygulanan müzik dersi programları ise, öğrencilerin müziksel keyfi artırmak, müziğin tadını çıkarmak ve estetik anlayışlarını genişletmek amacıyla düzenlenir (MEB, 2018b).

Müzik eğitimi, bireysel, kültürel ve ekonomik gelişme süreçlerinde kritik bir role sahiptir ve eğitim stratejilerinin belirlenmesinde etkin bir faktördür. Modern

eğitim yaklaşımlarında, müziğin merkezi bir konumu vardır ve sanatsal ifade biçimlerinin en etkili yollarından biridir. Müzik, insanın hayatı boyunca zihinsel, duygusal ve psikomotor yeteneklerinin gelişimine katkıda bulunur ve toplumun sanatsal yapısının gelişimine önemli ölçüde katkı sağlar (Tepeli, 2018).

Mesleki müzik eğitimi. Mesleki müzik eğitimi, müziğe derin bir ilgi duyan ve bu alanda kariyer yapmayı hedefleyen bireylere yöneliktir. Bu eğitim yolu, müziği mesleki bir seviyede icra etme becerisi kazandırmayı hedefler ve resmi eğitim kurumları tarafından sunulur (Uçan, 2005). Mesleki müzik eğitiminde, bireyler yetenek ve kapasiteleri açısından değerlendirilir ve genellikle ortaöğretim sonrası aşamada başlar. Lisans ve yüksek lisans düzeyinde, müzik alanında uzmanlaşma ve bu alanda kariyer yapma kararı alınır (Uçan, 2005).

Müzik eğitiminin dalları içinde, müzik pedagojisi, performans, kompozisyon, müzikoloji, müzik yöneticiliği, müzik terapi, askeri müzik ve dans müziği gibi çeşitli disiplinler bulunmaktadır (Kardeş, 2013). Eğitimin içeriği; enstrüman teknikleri, müzikal işitme, müzik teorisi, repertuar, ses eğitimi, estetik beğeni, müzikal kimlik, hareket ve ritim, iletişim ve performans teknikleri gibi konuları kapsar (Tepeli, 2018).

Türkiye'de mesleki müzik eğitimi sunan başlıca kurumlar arasında, ilköğretim ve ortaöğretim düzeyindeki konservatuvarlar, üniversite seviyesinde Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri, müzik bölümleri, Güzel Sanatlar Fakülteleri ve Eğitim Fakültelerinin müzik öğretmenliği bölümleri bulunur (Bilici, 2014). Askeri Müzik Akademisi de bu eğitim kurumları arasında yer alır ve burada verilen eğitim, bireylerin müziği meslek olarak seçmeleri ve icra etme becerilerini geliştirmeleri amacıyla düzenlenir (Tepeli, 2018).

Özengen müzik eğitimi. Özengen müzik eğitimi, müzikle kişisel ilgi düzeyinde bağ kuran ve bu alanda kendini geliştirmeyi arzulayan bireyler için tasarlanmıştır. Bu eğitim, resmi eğitim kurumlarının dışında, öğrencilerin tercihlerine göre şekillenebilir ve ilkokuldan üniversiteye dek geniş bir yelpazede seçmeli dersler, topluluk çalışmaları, koro ve orkestra gibi birçok farklı etkinlik içerir (İkiz, 2010).

Bu tür eğitim, resmi olmayan ortamlarda veya ek eğitim programları olarak sunulan faaliyetleri kapsar ve tüm yaş gruplarına hitap eder. Bu türden eğitimler,

katılımcıların kişisel meraklarına ve sosyal çevrede karşılaşılabilecekleri durumlar üstesinden gelmelerini destekleyecek pratiğe dayalı bilgi ve beceriler kazandırmayı amaçlar (Bozdemir, 2009).

Özengen müzik eğitimi, belli dersler, grup çalışmaları, konserler ve yarışmalar gibi çeşitli aktivitelerle desteklenir. Bu eğitim, müziği meslek olarak benimsemekten ziyade, müziğin yaşamın bir parçası olması ve kişisel tatmin sağlaması amacını güder (Uçan, 2005). Özengen müzik eğitiminde enstrüman öğrenimi, bireylerin müziksel yaşantılarına zenginlik katma ve kişisel ilgi alanlarını geliştirme fırsatı sunar (Akbulut, 1999; s. 511).

Bugün, özellikle metropol bölgelerinde, enstrüman öğrenme ve özgün müzik pratiği yapma isteği giderek artmaktadır. Bireyler, bu tür eğitimlere resmi eğitim kurumlarının yanı sıra özel müzik atölyelerine de yönelmektedirler. Bu ilgi, profesyonel müzisyenlik seviyesine ulaşabilecek kadar ileriye gitse de çoğunlukla ekonomik veya sosyo-kültürel faktörlerle sınırlı kalabilir (İmrik ve Dönmez, 2017).

Özengen müzik eğitiminde gitar öğretimi. Özengen müzik, müziğin belirli bir dalıyla ilgilenen, amatör düzeyde müzikle ilgilenen, ilgi duyduğu bir müzik alanında kendini geliştirmek isteyen, bilgi, beceri ve davranış kazanma çabasında olan bireylere verilen eğitimidir. Bu eğitim zorunlu eğitim kategorisine dahil olmamakla birlikte bireyin ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda müziğin herhangi bir dalında kendini geliştirmek için gönüllü olarak müzik eğitimi alması ile ilgilidir (Karan, 2011: 7).

Günümüzde enstrüman öğrenmeye ilgi ve istek her geçen gün arttığı için bireyler enstrüman çalma arzusuyla müzik eğitimi veren özengen müzik eğitimi kurumlarına yönelmektedir. Bireyler bu ilgilerinden dolayı bazen profesyonel müzisyen olmalarını beraberinde getirmekte bazen de bireylerin bu ilgileri ekonomik ve sosyo-kültürel nedenlerden dolayı kısa sürebilmektedir (İmrik ve Dönmez, 2017: 119).

Bu bağlamda özengen müzik eğitimi kurumlarında sunulan hizmet alanlarından biri olan klasik gitar öğretimi ile ilgili olarak bu başlık altında gitarın tarihçesi, gitarın yapısı ve gitar çalma tekniklerine değinilmiştir.

Gitarın tarihçesi. Gitarın tarihsel kökenleri hakkında çeşitli görüşler bulunmakta olup, bu görüşlerin kesin bir sonuca bağlanmadığı görülmektedir. Gitarın evrimi iki ana basamakta incelenmiştir: İlk basamak, gitarın kökenine dair değerlendirmeleri içerirken, ikinci basamak, gitarın günümüz yapısına benzerliği açısından önemli olan XIII. yüzyıl, XVI. yüzyılda gerçekleşen yapısal evrim ve XIX. yüzyılda oransal düzenin belirlenmesi süreçlerini ele almaktadır. Gitarın tarihine dair yapılan araştırmalar, kopuz, dutar, al ut, laguta ve lavta gibi çalgıların gitarla benzerliklerine ve isim dönüşümlerine odaklanır, özellikle lavtanın tarihsel varlığına dikkat çekerler. Bu bağlamda, al ut, lavta ve gitarın gitar tarihine dair araştırmalarda birlikte değerlendirilmesi önem taşımaktadır. Sümerler hakkında yaptığı çalışmalarla tanınan Galphin (1937; Akt. Kaya, 2014), tüm telli çalgıların ata çalgıları olarak lir, arp ve lut'u göstermiş, bu sınıflama ile gitar ve lut arasındaki ilişkilerin kurulmasına yardımcı olmuştur (Kilmer, 1971; Alp, 1999).

İkonografik kaynaklara göre, telli çalgıların ilk örnekleri Mezopotamya ve Anadolu'da ortaya çıkmıştır. Sachs Hornbostel sınıflamasına göre, kordofon grubuna dahil olan lirler, arplar ve lutlar (lavtalar) bu bölgelerin önemli çalgıları arasında yer almaktadır. Mezopotamya ve Anadolu merkezli Akdeniz bölgesi, lir, eğri, çeng, arp, kanun, santur, çembalo, klavsen, piyano, pandoro, tanbur, bağlama, lavta, ud ve gitar gibi çalgıların kökeni ve yayılma noktası olarak kabul edilmektedir. Ankara'daki Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nde sergilenen Hitit ve Asur dönemi kabartmalarında ve Alacahöyük'te M.Ö. 1400-1350 yıllarına ait Hitit taş kabartmalarında, gitarı andıran telli çalgılar tespit edilmiştir. Ayrıca, Mısır'da perdesiz, Hitit taş kabartmalarında ise M.Ö. 1700-1400 dönemine ait, modern gitara benzeyen 8 şeklindeki telli ve perdeli sazlara rastlanmıştır (Elmas, 1986; Akt. Kaya, 2014).

Gitarın değişim ve gelişiminde, Asya ve Anadolu kökenli tanbur, ud, lut, rebap, kopuz gibi çalgıların etkili olduğu bilinmektedir. Özellikle "laguta" (al-ud) olarak adlandırılan udun, VIII. ve IX. yüzyıllarda Endülüs Arapları tarafından İspanya'nın fethiyle Avrupa'ya taşındığı ve burada dört çift tele dönüştürülerek yarım küre şeklindeki gövdesinin modern gitar şekline evrildiği ve lavta adını aldığı gözlemlenmiştir (Say, 2012). Ayrıca, Hunlar tarafından Avrupa'ya kopuzun uddan önce getirildiği kaydedilmiştir. XIII. yüzyılda Türkistan'ı ziyaret eden Karpini

ve Rublikus gibi gezginler, Batu ve Mengü Han'ın saraylarında çeşitli müzik aletlerini gördüklerini belirtmişlerdir. Rubrikus'un seyahatnamesinde "cithara" adıyla tarif ettiği aletin, şüphesiz kopuz olduğu düşünülmektedir (Caferoğlu, 1937; Akt, Feyzioğlu, 2006).

16. yüzyılın ikinci yarısında, Guitarra Latina'nın bir çeşidi olan dört telli gitar, beşinci telin eklenmesiyle birlikte değişim geçirerek popüler bir halk çalgısı haline gelmiştir. İtalya ve İspanya'da yaygınlaşan bu beş telli gitar, dans eşliği ve solo performanslar için farklı çalma teknikleriyle kullanılmıştır. 19. yüzyılın ortalarında, İspanyol gitar yapımcısı Antonio Torres tarafından getirilen yeni ölçüler ve teknolojik gelişmeler, klasik gitarın ses olanaklarını zenginleştirmiş ve bu dönem, gitar müziği için altın bir çağ olmuştur (Noad, 1974; Akt. Daşer, 2007)

19. yüzyılda klasik gitarın evrensel olarak kabul gören son şekli, altı telli ve her perdenin bir yarım sesi ifade ettiği bir yapıdadır. Bu sayede klasik Batı müziğinin tüm dizileri rahatlıkla icra edilebilmektedir. Gitarın ses yüksekliği, renklerinin ve armonik özelliklerinin zenginleşmesi, farklı tellerden çalınabilen seslerin tınısal zenginlik yaratması gibi evrimsel süreçleri, gitarı popüler ve çok yönlü bir çalgı yapmıştır. Gitarın dünya çapında yaygınlaşmasının nedenlerinden biri de popüler müzik ve çeşitli halk müziklerindeki sözlü şarkılara eşlik etme uygulamaları olarak değerlendirilmektedir (Hunber, 1994: 32; Akt: Uluocak, 2003).

Gitarın yapısı. Klasik gitarın yapımında, büyük oranda doğal yöntemlerle kurutulmuş ağaç kullanılmaktadır. Önemli ağaç türleri arasında üst tabla için ladin veya sedir, yanlar ve alt tabla için gül ağacı, sap için maun ve tuşe için abanoz yer alır. Akort burgularında pirinç ve nikel gibi metaller, perdelerde ise pirinç tercih edilmektedir. Klasik gitarın alt üç teli plastikten (nylon) ve üst üç teli metal tellerden yapılır. Gitarın yapımında öncelikle ses deliği bulunan üst tabla hazırlanır, ardından titreşimi etkileyen arka tablanın tasarımına geçilir. Gitarın sağlam ve ses oluşturmasını destekleyen arka tabla, kuru malzemelerle yapılmalıdır. Gitarın estetik görünümü ve kalitesi, kenar filatoları, birleştirme noktaları ve kullanılan cilanın kalitesi ile belirlenir. Klasik gitarın teknik gelişimi devam eden bir süreçtir ve yapısal olarak genç bir çalgı özelliğini korumaktadır. Diğer batı müziği çalgılarına kıyasla fiziksel gelişimini daha yakın bir geçmişte

tamamlamış olup, yapısal ve eğitimsel problemleri ile icra tekniklerinin geliştirilmesi süreci devam etmektedir. Klasik gitarın bu devinim süreci, yapısal olarak yakın bir zamanda tamamlanmış olması nedeniyle önemli bir etken olarak değerlendirilmektedir (Çelikkanat ve Gönül, 2012; Özkasnaklı ve Dalkıran, 2013).

Gitarda kullanılan teknikler. Bu başlık altında literatürde yer alan gitarda kullanılan teknikler, sol el teknikleri ve sağ el teknikleri kategorileri altında alt başlıklar şeklinde incelenmiştir.

Sol el çalma teknikleri. Gitar icrasında, sol elin başparmağı genellikle sapın arkasında yer alarak aktif olarak kullanılmaz ve isimlendirilmez. Sol elin diğer parmakları, işaret parmağı "1. parmak", orta parmak "2. parmak", yüzük parmağı "3. parmak" ve serçe parmağı "4. parmak" olarak adlandırılır. Başparmağın görevi, diğer parmakların tel üzerine uyguladığı basıncı dengelemek ve elin istenmeyen hareketlerini önlemektir. Sol el çalma tekniklerine gelince, bu teknikler legato, süsleme, glissando, vibrato ve bare teknikleri olarak sınıflandırılabilir. Legato tekniği, notaların pürüzsüz ve kesintisiz bir şekilde icra edilmesini sağlar. Süsleme teknikleri, parçaya ekstra melodik ve ritmik zenginlik katmak için kullanılır. Glissando, bir notadan diğerine sürekli bir geçiş sağlayarak sesin kaymasıdır. Vibrato ise, nota tonunun hafifçe değiştirilmesi ve geri dönmesiyle sesin dalgalanmasını sağlar. Bare tekniği ise, parmağın birden fazla teli aynı anda basmasını içerir ve bu sayede birden fazla notanın aynı anda çalınmasını mümkün kılar (Kalkan, 2016).

Legato tekniği. Bu, bağlı çalma tekniği olarak bilinir ve iki veya daha fazla sesin ardışık olarak çalınmasında, tele ilk hareketin sağ elle verilmesi ve diğer seslerin sol el parmakları ile çıkarılması esnasında uygulanır. Legato, düz ve ters olmak üzere ikiye ayrılır. Düz legato, kalın seslerden ince seslere doğru uygulanırken ters legato ise ince seslerden kalın seslere doğru uygulanır (Bingöl, 2010).

Süsleme teknikleri. Bu teknikler, tril, mordan, apojyatür ve grupetto gibi farklı türleri içerir. Tril, iki nota arasındaki hızlı geçişleri; mordan, bir notanın hızla çarpılmasıyla elde edilen bir süslemeyi; apojyatür, kısa bir süre içinde asıl notaya geçilen çarpma notasını; grupetto ise iki veya üç nota arasında oluşturulan ses kümeleşmesini ifade eder (Kalkan, 2016).

Vibrato tekniği. Vibrato, seslerin dalgalı bir izlenim vermesi için kullanılır. Gitar icrasında, sol el parmağının fret üzerinde baskıyı koruyarak hızlı veya yavaş hareket ettirilmesiyle uygulanır. Bu teknik, elektrogitarda genellikle tellere dikey olarak uygulanır ve vibrasyonun derecesi arttırılarak farklı notalara ulaşılabilir (Çoğulu, 2010).

Bare tekniği. Bu teknik, sol el işaret parmağının fret üzerine düz veya kavisli olarak yerleştirilmesiyle uygulanır. Altı teli birden kapatan hareket büyük bare, diğer hareketler ise küçük bare olarak adlandırılır (Bingöl, 2010).

Glissando tekniği. Glissando, bir notadan diğerine parmağın tel üzerinde kaydırılması yoluyla geçiş yapılmasını sağlar. Bu teknik, yaylı ve telli çalgılarda uygulanır ve akıcı bir ses geçişi sağlar (Kalkan, 2016).

Sağ el çalma teknikleri. Klasik gitar çalımında sağ elin parmak uçları ve tırnakları önemli bir rol oynar. Çalarken tele önce parmak ucu, ardından tırnak temas eder. Parmak uçlarının tele uyguladığı vuruş ve çekiş açıları, tırnakların şeklini belirler. Sağ el parmakları, İspanyolca isimlerinin ilk harfleriyle adlandırılır: Başparmak "pulgar"dan "p", işaret parmağı "indice"den "i", orta parmak "medio"dan "m", yüzük parmağı "anular"dan "a". Flamenko gitarında kullanılan küçük parmak için "chico"dan "c" veya "menique"den "e" veya "x" kullanılır (Kalkan, 2016).

Tirando tekniği. Tirando, İspanyolca'da "çekme" anlamına gelen ve İngilizce'de "free stroke" olarak bilinen bir gitar çalım tekniğidir. Bu teknikte, "i", "m" veya "a" parmakları farklı kombinasyonlarda kullanılarak tel avuç içine doğru çekilir. Başparmak "p" de teli aşağı doğru çekerek tirando tekniğine katkıda bulunur. Çalım esnasında parmaklar, çektikleri tel dışında bitişik tellere temas etmez. Tirando, akor çekişleri ve arpejlerde sık kullanılan bir tekniktir ve aynı zamanda melodilerin ve dizilerin icrasında da kullanılabilir. Bu teknik, apoyando tekniğine kıyasla ses yüksekliği ve hız bakımından bazı sınırlılıklar taşıyor olsa da ton çeşitliliği açısından zenginlik sunar. Gitaristler, çeşitli müzik parçalarında tirando tekniğini farklı şekillerde kullanmayı tercih edebilirler (Çoğulu, 2010).

Apoyando tekniği. Apoyando tekniği, İspanyolca "dayamak" anlamına gelir ve İngilizcede "rest stroke" olarak bilinir. Bu teknik, gitar çalarken "i", "m", veya "a" parmaklarıyla uygulanırken, "p" parmağı genellikle en üst teli tutarak

diğer parmaklara destek sağlar. Apoyando, özellikle melodi pasajlarında tirando tekniğine kıyasla daha yüksek ses ve hız sağlar. Bu teknikte parmak, teli çektikten sonra üstteki tele yaslanır, böylece daha katı ve kökten bir hareketle titreşim verilir. Apoyando, diziler ve melodik pasajlar için sıklıkla tercih edilir. Sağ el hareketleri, kasların etkili çalışması için "aynı yönde eklem hareketi" prensibine dayanır. Parmak eklemlerinin koordineli çalışması, kasların en iyi şekilde kullanılmasını ve yanlış gerilimin önlenmesini sağlar. Bu süreçte, hareketlerin sürekliliği ve doğru uygulama, kasların optimum performansını destekler (Korucu, 2011).

Arpej tekniği. Arpej, İtalyanca "arpeggiare" kelimesinden türetilmiş olup "arp çalmak" anlamına gelir ve genellikle tirando tekniğiyle çalınır. Bu özel çalma tekniğinde, bir dizinin oluşturduğu akorların notaları eş zamanlı olarak değil, sırayla ve ardışık bir şekilde çalınır. Arpejler, akorların kırılması ve ardışık seslerin açılmasıyla oluşur ve bu süreç, notaların sıralı ve bireysel seslendirilmesini içerir. Bu teknik, akorların daha ayrıntılı ve tek tek işlenmesini sağlayarak, melodinin zenginleştirilmesine katkıda bulunur (Bingöl, 2010).

Tremolo tekniği. Tremolo, bir notanın çok kısa süreler içinde tekrar edilmesi prensibine dayanır ve genellikle notanın üzerine 'trem' işareti veya yatay üç çizgi ile gösterilir. Geleneksel Türk sanat müziğinde mızraplı çalgılar için sıkça kullanılan bu teknik, gitarda da notalara süreklilik ve uzunluk hissi kazandırmak amacıyla tercih edilir. Tremolo uygulamasında, sağ elin 'p' parmağının çalımından sonra 'a, m, i' parmakları aynı tele düzenli aralıklarla ve eşit sürede vurulur. Gitar performansında kullanılan tremolo, Türk sanat müziğindeki mızraplı çalgıların tremolosundan farklılık gösterir; zira gitardaki tremolo tekniği çok sesli bir yapı sergiler. Gitarda 'a, m, i' parmaklarıyla notalar ardışık ve kesintisiz bir biçimde çalınırken, 'p' parmağı melodiye ait akor sesleri veya armonik sesleri icra edebilir. Bu sayede, gitarda sağ ve sol el tekniklerinin birleşimiyle çok seslilik elde edilir. Tremolo, gitarda dörtlü ('p, a, m, i') veya beşli ('p, i, a, m, i') sıra ile icra edilebilir; klasik gitarda genellikle dörtlü, Flamenko gitarda ise beşli tremolo tercih edilir (Özkasnaklı ve Dalkıran, 2013).

Pizzicato tekniği. Pizzicato, İtalyanca "çimdiklemek" anlamına gelen bir terimdir ve keman gibi yaylı çalgılarda veya piyano gibi vurmali çalgılarda tellerin

parmakla alınmasını ifade eder. Telli çalgılarda, özellikle gitarda, pizzicato tekniği telin tırnak yerine parmağın et kısmıyla alınmasını veya eşikte tellerin üzerine elin alt kısmının dayanarak seslerin boğuk çıkmasını sağlar. Bu teknik genellikle "pizz" işaretiyle belirtilir ve gitarda başparmak (p) ile icra edilir, ancak diğer parmaklar (i, m, a) da bu teknik için kullanılabilir (Aktüze ve Aktüze, 2010).

Rasgueado tekniği. Rasgueado, sağ elin tırnaklarının dış kısmıyla birden fazla tele yapılan vuruş anlamına gelir ve İspanyolca "almak" anlamındaki "rasguear" kelimesinden türetilmiştir. Flamenko gitarda, ritmik motiflerin önemli bir parçası olan kompas adı verilen formlar, rasgueado teknikleriyle çalınır. Bu, klasik gitardaki sağ elin rolünden farklı bir uygulamadır. Gitar üzerinde rasgueado, sağ el tırnaklarının belirli bir düzende iki veya daha fazla vuruş yapması şeklinde gerçekleştirilir (oğulu, 2010; Kalkan, 2016).

Arrastre tekniği. Arrastre, İspanyolca kökenli bir terim olup "ekmek" anlamına gelir ve bir tür hızlı arpej tekniği olarak ifade edilir. Bu teknikte, arpejler gitarın sağ elinin "p", "i", "m", ve "a" parmakları kullanılarak, bas tellerden tiz tellere doğru başlar ve tiz tellerden bas tellere doğru "a" parmağının süpürme hareketiyle sonlanır. Sağ elin ideal pozisyonunda, ön kol hafif eğimli olur ve el yukarıya doğru çekilirken, üçüncü parmak ("a") telleri birinci telden altıncı tele kadar süpürerek apoyando tekniği ile alar. Arrastre tekniği, tizden basa doğru giden karakteristik bir arpej sesi oluşturur (oğulu, 2010).

İlgili Araştırmalar

Araştırmanın bu başlığı altında konuyla ilgili gerçekleştirilen araştırmalara kronolojik bir sıralama ile yer verilmiştir.

2006 yılında zdek tarafından gerçekleştirilen yüksek lisans alışması, Türkiye'deki özengen müzik eğitimi alanında faaliyet gösteren kurumlardaki klasik gitar ğretimi uygulamalarını incelemiştir. Bu alışma, bu kurumlarda kullanılan gitar ğretim teknikleri, ğretmen ve ğrenci tutumları, eğitim amaçları ve karşılaşılan zorlukları ele almıştır. Çalışma, 16 ilden 55 klasik gitar eğitmeni ile yapılan anketler üzerinden gerçekleştirilmiştir. Anketler, 12 çoktan seçmeli ve 1 açık uçlu soruyu içermekte ve son açık uçlu soru içerik analizi ile değerlendirilmiştir. Araştırmanın sonuçları, özel müzik eğitimi veren kurumların

kendini denetleyen bir yapıda örgütlenmesi, ticari çıkarlardan ziyade kaliteli eğitim sunma odaklı bir yaklaşım benimsemesi ve nitelikli müzik eğitimcisi adayları için uzman eğitmenlerin istihdam edilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Bu sonuçlar, verilerle desteklenerek tablolar ve pasta grafikleri şeklinde sunulmuştur.

2011 yılında Çağlar tarafından yürütülen doktora çalışması, Ankara'da bir müzik kursunda keman eğitimi alan öğrencilerin, belirlenen temel hedeflere erişim seviyelerini farklı değişkenler açısından değerlendirmiştir. Bu araştırma, öğrencilerin eğitim hedeflerine ulaşma düzeylerini ve bu süreçte etkili olan çeşitli faktörleri kapsamlı bir şekilde incelenmiştir. Bu araştırma, 24 öğrenciyi kapsayarak yaş, cinsiyet ve eğitim süreci gibi değişkenleri değerlendirdi. Bilişsel ve devinışsel testler yoluyla öğrencilerin temel hedeflere ulaşma düzeyleri ölçüldü. Araştırmanın bulguları, yaş ve cinsiyetin bu hedeflere ulaşmada belirleyici bir etkisi olmadığını, ancak eğitim sürecinin önemli bir faktör olduğunu gösterdi. Bu sonuçlar, özengen keman eğitimi verilirken bu değişkenlerin göz önünde bulundurulması gerektiğini vurgulamaktadır.

Tepeli'nin 2018'deki çalışması, Ankara'daki özengen müzik eğitimi veren 48 kurumu karma araştırma modeliyle incelemiştir. Bu kurumların çoğunluğunun 6-13 yaş arası çocuklara eğitim verdiği, müzik teorisi ve solfej gibi konularda temel eğitim sundukları ancak teori ve uygulama alanlarında ciddi problemler olduğu tespit edilmiştir.

Daş'ın 2018'deki Ankara örneği üzerine yaptığı yüksek lisans tezi, bağlama eğitiminin durumunu incelemiştir. Bağlama eğitmenleri, öğrencileri ve kurs yöneticileriyle yapılan görüşmeler sonucunda, öğretmenlerin mesleki eğitimi ve metodolojileri, dersin fiziksel ve teknolojik altyapısı gibi konular değerlendirilmiş ve bu alandaki sorunlara yönelik çözüm önerileri sunulmuştur.

Tüzlin'in 2019'daki yüksek lisans çalışması, özel müzik okullarında öğrencilerin özel yetenek sınavlarına hazırlıklarını incelemiştir. İzmir ve Denizli'deki 22 özel müzik okulundan 109 öğrenci ve 42 yönetici/öğretmenin katıldığı bu çalışma, anketlerle toplanan verileri tanımlayıcı istatistiksel tekniklerle analiz etmiştir. Öğrencilerin ve eğitimcilerin görüşleri doğrultusunda özgün yetenek sınavlarına hazırlık eğitimiyle ilgili öneriler sunulmuştur.

Ceviz ve Albuz'un 2020'deki çalışması, özengen klasik gitar eğitiminde öğretim programına yönelik ihtiyaç analizini konu almıştır. Başlangıç düzeyinde gitar eğitimi müfredatının gerekliliğini vurgulayan bu araştırma, görüşme formu kullanarak akademisyen ve gitar öğretmenlerinden alınan verilerle içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Bulgular, temel gitar bilgisi ve tekniklerini içeren bir müfredatın önemini ortaya koymuştur.

Bilen'in 2020'deki yüksek lisans tezi, İstanbul'da özengen müzik eğitimi alan öğrencilerin müzikal motivasyonlarını çeşitli değişkenler açısından incelemiştir. Kişisel bilgiler ve müzikal motivasyon ölçeklerini içeren bir anket çalışmasıyla gerçekleştirilen bu araştırma, amatör müzik eğitimi alan öğrencilerin genel müzikal motivasyon düzeylerinin oldukça yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Öğrencilerin motivasyon düzeylerinin cinsiyet, yaş, müzikle ilgili geçmiş gibi değişkenlerle ilişkili olduğu tespit edilmiştir.

Hancioğlu'nun 2010'daki yüksek lisans çalışması, Ankara'da amatör müzik eğitimi veren kurumların eğitim felsefelerini ve yönetim uygulamalarını değerlendirmiştir. Çeşitli yönetici ve öğrenci anketleriyle gerçekleştirilen bu araştırma, özel müzik eğitimi veren kurumların müfredat ve eğitim ilkelerinde eksiklikler olduğunu ve yönetimin sıklıkla denetlenmediğini ortaya çıkarmıştır. Ayrıca, ticari kaygıların mesleki eğitim almamış lisans öğrencilerinin öğretmenlik yapmasına yol açtığı belirlenmiştir.

Tokatlı ve Mustul'un 2020 yılındaki gerçekleştirdikleri çalışmada, özengen müzik eğitimi kurumlarında keman dersleri yürüten öğretmenlerin karşılaştığı problemleri ele almıştır. Bu çalışma, Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı kâr amacı güden müzik okullarındaki 25 keman eğitmeninin yaşadığı sorunları ve bu sorunlara yönelik çözüm önerilerini detaylandırmıştır. Teknik sorunlar, öğretim yöntemi, öğrenci performansları ve kurum işleyişi gibi beş ana grupta problemler tespit edilmiş, öneriler arasında öğrencilerin çalgı çalma becerilerini geliştirmek için farklı dersler ve sanatsal faaliyetlere yönlendirme yer almıştır.

Sarı'nın 2021 yılındaki yüksek lisans tezi, Adana'nın Seyhan ve Çukurova ilçelerindeki özengen müzik eğitimi kurslarına dair kapsamlı bir araştırma sunmuştur. Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin görüşlerini toplayan bu çalışma, kursların fiziksel imkanları, öğretmen ve öğrenci sayısı, etkinlikler gibi

çeşitli unsurları değerlendirmiştir. Özengen müzik eğitimi kurslarının, öğrencilerin müzikal yeteneklerini geliştirmede önemli bir kaynak olduğu sonucuna varılmıştır. Kursların daha etkili hale getirilmesi için öğretmen eğitimi ve donanımı gibi öneriler sunulmuştur.

Bayırlı'nın 2022 yılında gerçekleştirdiği araştırma, özengen müzik eğitimi kurumlarında görev yapan piyano eğitimcilerinin perspektiflerini merkeze alarak piyano öğretim sürecini detaylı bir şekilde incelemiştir. Bu çalışmada, eğitim metodolojileri, değerlendirme teknikleri ve kullanılan kaynak kitaplar gibi çeşitli unsurlar ele alınmıştır. Toplam 30 piyano eğitimcisiyle yapılan mülakatlar sonucunda, farklı öğretim ve değerlendirme yöntemleri ile bu yöntemlere yönelik öneriler ortaya konmuştur. Eğitimcilerin önerileri arasında özellikle düzenli çalışma alışkanlığı ve nota okuma becerilerinin önemi vurgulanmıştır. Ayrıca, öğrencilerin motivasyonları ve öz-yeterlilik algılarının öğrenme sürecinde kritik bir rol oynadığı, bu nedenle öğretmenlerin öğrencilere özel ilgi ve destek sağlamalarının gerekliliği belirtilmiştir.

Soylu'nun 2022'de yürüttüğü çalışma, özengen müzik eğitimi çerçevesinde uygulanan uzaktan eğitim sistemini değerlendirmiştir. Betimsel tarama metodolojisi kullanılarak anket yoluyla toplanan verilere dayanarak yapılan bu araştırma, öğretmen, öğrenci ve ebeveyn görüşlerini kapsamlı bir şekilde analiz etmiştir. Toplam 158 anketin sonuçlarına göre, teknolojik zorluklar, disiplin eksikliği, öğretmenlerin müzikal sorunları tespit etmedeki zorlukları, öğrencilerin motivasyon eksiklikleri ve iletişim problemleri gibi çeşitli sorunlar tespit edilmiştir. Öğretmenler ve ebeveynlerin öğrencilere yeterli rehberlik sağlayamadıkları ve uzaktan eğitim sisteminin tam potansiyelini kullanamadığı sonucuna varılmıştır.

2022 yılında Güneş tarafından gerçekleştirilen yüksek lisans tezi, pandemi koşulları altında özengen müzik eğitimi veren kurumlardaki eğitimciler, öğrenciler ve velilerin uzaktan müzik eğitiminin etkinliğine dair görüşlerini incelemeyi hedeflemiştir. Bu çalışma, pandemi döneminde çalgı eğitiminin uzaktan eğitim yoluyla ne derece işlevsel olduğuna dair kapsamlı bir değerlendirme sunmuştur. Ankara'daki özengen müzik enstitülerinde görev yapan öğretim elemanları, öğrenciler ve veliler üzerinde gerçekleştirilen bu araştırma, nitel araştırma tekniklerini kullanarak yarı yapılandırılmış görüşme formları ile veri toplamıştır.

Araştırmanın bulguları, uzaktan eğitim yoluyla verilen çalgı eğitiminin etkililiği hakkında detaylı bilgiler sunarken, teknolojik erişim ve yetkinlik farklılıklarının bazen zorluklara yol açtığını ancak süreç içerisinde bu zorlukların aşılaraq uyum sağlandığını ortaya koymuştur.

Oğuz'un 2022 yılında tamamlanan yüksek lisans tezi, özengen müzik eğitimi veren kurumlarda keman eğitimi gören öğrencilerin, Otakar Sevcik'in alıştırmalarını uygulayarak kaydettikleri gelişim sürecini analiz etmiştir. Bu çalışma, Sevcik alıştırmalarının öğrencilerin teknik becerileri ve müzikal anlayışları üzerindeki etkilerini değerlendirmiştir. 2 özengen müzik kurumundaki 9 keman öğrencisi üzerinde gerçekleştirilen bu çalışma, Sevcik alıştırmalarının sağ ve sol el teknikleri üzerinde olumlu etkileri olduğunu göstermiştir. Alıştırmaların, öğrencilerin yay tutma, pozisyon konumlandırma ve çeşitli yay tekniklerini doğru uygulama becerilerinde gelişme sağladığı belirtilmiştir.

Bu araştırma Osmaniye il merkezinde bulunan özengen müzik eğitimi kurumlarında yürütülen klasik gitar öğretiminin genel durumunun belirlenmesi açısından önemlidir. Ayrıca bu araştırma Türkiye'deki özengen müzik eğitim kurumlarında yürütülen klasik gitar öğretime ilişkin genel durumun belirlenmesine yönelik örnek teşkil edebilecek bir çalışma olması açısından da önem arz etmektedir.

Bölüm 3

Yöntem

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın modeline, örneklemine, veri toplama araçlarına, verilerin toplanması ve analizine yönelik açıklamalara yer verilmiştir.

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada, nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek'e (2011) göre nitel araştırma yöntemi, olayların ve oluşturduğu algıların doğal ortamında bütünü kapsayacak şekilde ve gerçekçi olarak ortaya konması için gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanılmasıdır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik (olgubilimsel) desenden yararlanılmıştır. Fenomenolojik (olgubilimsel) desen, bireyin etrafında gerçekleşen olaylara nasıl tepki verdiklerini anlamak ve derinlemesine incelemek için kullanılan bir nitel araştırma desendir (Balci, 2010). Aysevener'e (1994) göre olguları anlamada veya açıklamada içeriği doğrudan kabul etmek yerine daha kapsamlı, eleştirel ve derinlemesine incelenerek değerlendirilmesi fenomenolojik analiz ile mümkündür. Fenomenolojik desen araştırmacının odaklandığı olgunun derinlemesine ve ayrıntılı bir biçimde dışa yansıtılmasını sağlar (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Araştırmada incelenen olgu ise özengen müzik eğitim kurumlarında klasik gitar öğretimidir. Bu araştırmada fenomenolojik desenin kullanılma gerekçesi ise 2023-2024 eğitim-öğretim yılında Osmaniye ilinde özengen müzik eğitimi kurumlarında görev alan öğretmenlerin görüşleri sonucu ile deneyimlerin ve algıların derinlemesine ve bütüncül bir biçimde incelenmesidir.

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Bu araştırmada, amaçlı örneklem tiplerinden benzeşik (homojen) örneklem kullanılmıştır. Araştırmacının kendi hedefi doğrultusunda zengin bir içeriğe sahip olduğu düşünülen durumların, olguların ve olayların derinlemesine keşfedilmesinde ve açıklanmasında amaçlı örneklem yönteminin kullanılması yararlı olur. Amaçlı örneklem tiplerinde önemli olan örnekleme alınan her bireyin

araştırmanın amacına ve alt problemlerine yönelik aynı özellikte olmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Büyüköztürk ve diğerleri (2017) amaçlı örneklem tiplerinden benzeşik (homojen) örnekleme, evrenden araştırmanın problemi ile ilgili olarak benzeşik bir alt grubun veya durumun seçilmesi ve çalışmanın bu şekilde yapılması olarak tanımlamaktadır.

Bu araştırmada benzeşik örneklemin kullanılma gerekçesi incelenen durumun öğretmenlerin özengen müzik eğitimi kurumlarında sunulan klasik gitar öğretimine yönelik görüşlerine ilişkin evrende durum ile ilgili elverişlilik özelliği gösteren belirli bir kesimin belirlenmesidir.

Araştırmanın örneklemini 2023-2024 eğitim-öğretim yılında Osmaniye ilinde görüşmeyi kabul eden özengen müzik eğitimi kurumlarında klasik gitar öğretimi hizmeti sunan 10 öğretmen oluşturmaktadır.

Örneklem grubunda yer alan öğretmenlerin 6'sı erkek, 4'ü kadın olup, yaşları 26 ile 43 arasında değişmektedir. Öğretmenlerin öğrenim durumları değişkenine göre katılımcıların 6'sı lisans düzeyinde eğitimlerini eğitim fakültelerin güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dalında ve katılımcıların 4'ü ise lisans düzeyinde eğitimlerini konservatuarda tamamlamıştır.

Araştırma Etiği

Bu çalışma, araştırma ve yayın etik kurallarına dikkat edilerek hazırlanmıştır. Araştırmanın etik kurallara uygun olduğuna dair Van Yüzüncü Yıl Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulu Eğitim Bilimleri birim Etik Kurulunun 23/08/2024 tarihli 2024/17 toplantı sayısı ve 17 no'lu kararı ile belgelenmiştir (Ek A).

Veri Toplama Araçları

Araştırmada, görüşme yönteminden yararlanılmıştır. Araştırmada özengen müzik eğitimi kurumlarında klasik gitar öğretimi sunan öğretmenler ile görüşmeler yapılmıştır. Karasar (2009) temel veri toplama araçlarından biri olan görüşmeyi, belirli bir araştırma konusu veya bir soru hakkında gerçeklik ile ilgili algılar, anlamlar, tanımlar için derinlemesine bilgi sağlayan yöntem olarak belirtmektedir.

Bu araştırma, nitel bir araştırma olduğu için araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Nitel araştırmalar süreçle ilişkili olduğu için anlamlar önem taşımaktadır (Merriam, 1988: Akt. Yılmaz ve Altinkurt, 2011). Belirli standartlara sahip olan yarı yapılandırılmış görüşme tekniği, belirli bir konuda derinlemesine bilgi edinmeye yardımcı olmakla birlikte test ve anketlerin sınırlılıklarını ortadan kaldırdığı için araştırmacılar tarafından tercih edilen bir tekniktir. Ayrıca yapılandırılmış ve yapılandırılmamış görüşme teknikleri arasında kalan yarı yapılandırılmış görüşme tekniği araştırmacılara esneklik noktasında katkı sağlamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Bu araştırmada da araştırmanın alt amaçları doğrultusunda kişisel bilgi ve yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılmıştır. Araştırmanın veri kaynakları olan özengen müzik eğitimi kurumlarında klasik gitar öğretimi sunan öğretmenlerin görüşlerine başvurulmuştur. Veri toplama sürecinde kullanılan kişisel bilgi ve görüşme formlarına ilişkin bilgiler aşağıda belirtilmiştir.

Kişisel Bilgi Formu. Bu form, özengen müzik eğitimi kurumlarında klasik gitar öğretimi sunan öğretmenlerin demografik değişkenlerini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Öğretmenler için hazırlanan kişisel bilgi formunda cinsiyet, yaş ve öğrenim durumu ile ilgili sorular yer almaktadır. Araştırmada kullanılan kişisel bilgi formu Ek D'de verilmiştir.

Yarı yapılandırılmış görüşme formu. Araştırmada yer alan öğretmenler için yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği, önceden hazırlanan ve planlanan sorulara yönelik görüşme yapılmasıdır. Bu teknik, araştırmacının görüşme süreci içerisinde alt (sonda) sorularla yanıtların detaylandırmasını sağladığı için esnektir (Türnüklü, 2000).

Görüşme formunun yapı, kapsam ve dil geçerliği için Anadolu Üniversitesi'nden Eğitim Bilimleri alan uzmanının, İnönü Üniversitesi Müzik Eğitim Bölümü'nden bir alan uzmanının ve müzik eğitimi alanında doktorasını yapmış bir saha alan uzmanının görüşleri alınmıştır. Alınan görüşler ve dönütler doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılarak görüşme formu uygulamaya hazır hale getirilmiştir. Öğretmen görüşme formu özengen müzik eğitimi kurumlarında sunulana klasik gitar öğretimi ile ilgili öğretmenlerin görüşlerini belirlemeye ilişkin

açık uçlu 6 sorudan oluşmaktadır. Araştırmada kullanılan görüşme formu Ek D’de sunulmuştur.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma ile ilgili verilerin toplanması için Osmaniye Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğünden “Özengen Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Klasik Gitar Eğitimine Yönelik Öğretmen Görüşleri (Osmaniye İli Örneği)”ne yönelik özengen müzik eğitimi kurumlarında klasik gitar öğretimi sunan öğretmen görüşmeleri ile ilgili izin/olur yazısı alındıktan sonra başlanmıştır.

Veri toplama sürecinin ilk basamağında özengen müzik eğitimi kurumları ziyaret edilerek yetkili kişilere araştırmayla ilgili bilgi verilerek özengen müzik eğitimi kurumlarında klasik gitar öğretimi hizmeti sunan öğretmenlerin bilgileri alınmış ve yapılacak görüşmeler için planlama yapılmıştır. Yapılan plan doğrultusunda öğretmenler ile iletişime geçilerek araştırma etiği kapsamında araştırmanın amacı hakkında bilgi verilmiş, onayları alınmış ve gönüllü olanlardan randevu alınarak uygun zaman ve yer belirlenmiştir. Belirlenen tarih, saat ve yerlerde yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılarak görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Öğretmenlerin çoğu ile özengen müzik eğitimi kurumlarında müsait ve boş ders saatlerinde görüşülmüştür. Öğretmen görüşmeleri sırasında ses kaydı alınmasını istemeyen 6 katılımcının yanıtları araştırmacı tarafından formlara kaydedilmiş, diğer katılımcılarla yapılan görüşmeler ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmıştır. Gerçekleştirilen görüşmeler 30-45 dakika arasında sürmüştür.

Araştırma bulguların analizinde nitel veri analiz yöntemlerinden içerik analizi kullanılmıştır. Balcı (2010) içerik analizini yazılı ve sözlü materyallerin sistemli ve açık talimatlara göre kodlanıp sayısallaştırılması olarak tanımlamıştır. İçerik analizinde elde edilen veriler arasında yer alan anlamlı bölümlere (bir sözcük, cümle, paragraf gibi) araştırmacı tarafından isim verilmesi iş ve işlemleri kodlama olarak ifade edilerek kodlama sürecinde elde edilen veriler kavramlaştırmayı ve ilişkilendirmeyi zorunlu kılmaktadır. İlişkilendirme sonrasında elde edilen bu kavramlar birbirleri ile belirli bir ilişki içerisinde sınıflandırılarak kategorilere ayrılmakta ve bu kategoriler de temalar altında

toplanmaktadır. Temalar daha soyut, genel ve araştırmanın problem boyutunu göstermesi noktasında önem arz etmektedir (Merriam ve Grenier, 2019; Miles ve Huberman, 1994; Patton, 1990; Akt. Baltacı, 2019).

Bu araştırmada içerik analizi kullanılmasının gerekçesi olarak özengen müzik eğitimi kurumlarında klasik gitar öğretimi ile ilgili kullanılan yöntem ve tekniklere, öğretim materyallerine, ölçme ve değerlendirme yöntemlerine, karşılaşılan sorunlara ve bu sorunlara ilişkin çözüm önerilerine öğretmen görüşleri doğrultusunda derinlemesine değerlendirme olanağı sağlamasıdır. Bu çalışmada içerik analizi, görüşme verilerin analizinde kullanılmıştır.

Yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile elde edilen veriler, bilgisayar ortamına aktararak analize uygun veri metinleri haline getirilmiştir. Verilerin yer aldığı metinler dikkatlice okunarak kodlar ve temalar belirlenmiş ve bulgulara ulaşılmıştır. Elde edilen bulguların daha açıklayıcı olması amacıyla doğrudan alıntılara yer verilmiştir. Gizliliği sağlamak amacıyla araştırmaya katılan öğretmenler AKÖ1, AKÖ2, AKÖ3, ... şeklinde kısaltılmıştır.

Kodlayıcılar arasındaki benzerlik oranı, verilerin güvenilirliğinin bir göstergesidir (Baltacı, 2017). Görüşme formu ile elde edilen verilerin güvenilirlik analizi için Miles ve Huberman'ın (1994) güvenilirlik analizi formülünden yararlanılmıştır:

$$\text{Güvenirlik} = \frac{\text{Görüş birliği sayısı}}{(\text{Görüş birliği} + \text{Görüş ayrılığı})} \times 100$$

Araştırmacı ve görüşü alınan uzman, görüşme verileri üzerinde 59 kod ile görüş birliği sağlarken, 10 kodda ise görüş ayrılığı yaşamışlardır. Elde edilen kod sayıları formülde yerine konulduğunda;

$$\text{Görüşme Güvenirliği} = \frac{59}{(59+10)} \times 100$$

$$\text{Görüşme Güvenirliği} = \%85.5 \text{ olarak hesaplanmıştır.}$$

İç tutarlılığı gösteren bu değer en az %80 olması gerekmektedir (Miles ve Huberman, 1994; Patton, 2002). Buna göre görüşme verilerinin güvenilir olduğu görülmektedir.

Bölüm 4

Bulgular

Bu bölümde, Osmaniye ilinde yer alan özengen müzik eğitimi veren kurumlarda görev yapan ve klasik gitar öğretimi hizmeti sunan öğretmenlerle yapılan görüşmelerin analizi sonucunda elde edilen verilere ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Elde edilen bulgular araştırmanın amacı doğrultusunda belirtilen alt problemlere göre sıralanmıştır.

Klasik Gitar Öğretiminde Kullanılan Öğretim Yöntem ve Tekniklerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğretmenlerin özengen müzik eğitimi kurumlarında yer alan klasik gitar öğretiminde kullandıkları öğretim yöntem ve tekniklerine ilişkin görüşleri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1

Klasik Gitar Öğretiminde Kullanılan Öğretim Yöntem ve Tekniklere İlişkin Öğretmenlerin Görüşleri

Temalar	Kodlar	f
Teknik Geliştirme	- Doğru tutuş ve pozisyonlama	6
	- Parmak kontrolü ve mekaniği	5
	- Teknik egzersizler	4
Müzikal İfade	- Duygusal ifade etme	7
	- Dinamik kontrol	4
Gösterim ve Sunum	- Gösterip yaptırma tekniği	3
	- Öğrencilerin performansını izleme	2
Pedagojik Yaklaşımlar	- Öğrenci merkezli öğretim	5
	- Bireysel ilerleme takibi	4

Tablo 1’de görüldüğü gibi teknik geliştirme teması altında öğretmenlerin çoğunluğu tarafından (6/10) doğru tutuş ve pozisyonlama tekniğinin kullanıldığı; müziksel ifade teması için öğretmenlerin çoğunluğu tarafından (7/10) duygusal ifade etmeden faydalandığı; gösterim ve sunum teması altında öğretmenlerin 3’ü gösterip yaptırma tekniğinin kullanıldığı, 2’sinin de öğrencilerin performansını izlendiği; pedagojik yaklaşım teması altında ise öğretmenlerin çoğunluğu tarafından (5/10) öğrenci merkezli öğretim yaklaşımının benimsendiği belirtilmiştir.

Araştırma kapsamında, katılımcılara yöneltilen *"Klasik gitar öğretimine ilişkin kullandığınız öğretim yöntem ve teknikleriniz nelerdir?"* sorusuna ilişkin katılımcılardan bazılarının görüşlerine aşağıda doğrudan alıntılarla yer verilmiştir;

AKÖ1: *"... Klasik gitar öğretimi, benim için, tıpkı bir usta çırak ilişkisidir. Aslında usta çırak ilişkisi diye belirttiğim bu durum gösterip yaptırma tekniğine dayanmaktadır. Bu süreçte aynı zamanda kursiyerin yani öğrencinin gelişim dönemi özelliklerini göz ardı etmiyorum. Yani süreci öğrenci merkezli bir yaklaşımla sürdürmekteyim."*

AKÖ7: *"Klasik gitar eğitiminde bireysel hız vb. özellikleri dikkate alarak gösterip yaptırma tekniğiyle birlikte daha etkin bir öğretim için jest ve mimikleri de sürece dahil ediyorum."*

AKÖ10: *"Birebir çalıştığım öğrencilerimde özellikle teknik geliştirme ile çeşitli müzik türlerinden faydalaniyorum. Grup eğitimlerinde ise grubun özelliklerini dikkate alarak süreci ilerletiyorum."*

Klasik gitar öğretiminde kullanılan öğretim yöntem ve tekniklerine ilişkin bulgular incelendiğinde farklı yaklaşımlar söz konusu olsa da belirtilen teknik geliştirme, müzikal ifade, gösterim ve sunum ve pedagojik yaklaşımlar öğretim sürecinde yöntem ve teknik olarak hem çeşitliliği hem de zenginliği yansıttığı belirtilebilir. Ancak bu çeşitlilik ortak bir anlayışın olmamasına yönelik sorunları beraberinde getirebilir.

Klasik Gitar Öğretiminde Kullanılan Öğretim Materyallerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Özengen müzik eğitimi kurumlarında çalışan öğretmenlerin klasik gitar öğretiminde kullandıkları öğretim materyallerine ilişkin görüşleri aşağıda Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2

Klasik Gitar Öğretiminde Kullanılan Öğretim Materyallerine İlişkin Öğretmenlerin Görüşleri

Temalar	Kodlar	f
Kitaplar ve Notlar	- Klasik gitar metot kitapları	8
	- Teknik egzersiz kitapları	7
	- Repertuar ve parça notaları	5
Görsel ve İşitsel Araçlar	- Gitarist videoları	4
	- Metronom ve ses dosyaları	3
Dijital Kaynaklar	- Çevrimiçi ders platformları ve uygulamalar	3
	- Dijital notalar ve kaynaklar	2
Bireysel Materyaller	- Özelleştirilmiş egzersizler	5
	- Birebir ders planları	4

Tablo 2 incelendiğinde kitaplar ve notlar teması altında öğretmenlerin büyük çoğunluğu (8/10) klasik gitar metot kitaplarını kullandığı; görsel ve işitsel araçlar teması altında ise öğretmenlerin bazıları (4/10) gitarist videolardan bazılarının da (3/10) metronom ve ses dosyalarından yararlandığı; dijital kaynaklar teması altında yine öğretmenlerin bazıları (3/10) çevrimiçi uygulamalardan bazılarının da (2/10) dijital notlardan faydalandığı; bireysel materyaller teması altında ise öğretmenlerin yarısı (5/10) özelleştirilmiş egzersizlere, öğretmenlerin bazılarının da (4/10) birebir ders planlarına başvurduğu görülmektedir.

Araştırma kapsamında, katılımcılara yöneltilen *"Klasik gitar öğretim sürecinde kullandığınız öğretim materyalleri nelerdir?"* sorusuna ilişkin katılımcılardan bazılarının görüşlerine aşağıda doğrudan alıntılarla yer verilmiştir;

AKÖ3: *"Gitar derslerine başlamadan önce kursiyerle öncelikle bir ön görüşme yapıyorum. Kursiyerin sahip olduğu özelliklerine ve müzikal yeteneğine göre bir başlangıç metodu seçmeye gayret ediyorum. İlk olarak klasik gitar başlangıç seviyesi kaynak kitaplarından faydalaniyorum ve aynı zamanda kursiyeri de başlangıç seviyesindeki notlarla ödevlendiriyorum."*

AKÖ5: *"Klasik gitar öğretiminde hem gitara yeni başlayan hem de kendini geliştirmek isteyen öğrenciler için hazırlanmış olan temel gitar eğitimine yönelik kitapları kullanıyorum. Aynı zamanda öğrencinin evde süreci yönetebilmesi için çeşitli sosyal medya platformlarında yer alan temel gitar eğitimine ilişkin videolarla öğrenciyi destekliyorum."*

AKÖ9: “Birebir çalıştığım öğrencilerimde birebir ders planı doğrultusunda özelleştirilmiş notlar üzerinden hareket ediyorken grup eğitimlerinde ise teknik egzersizlere daha çok ağırlık veriyorum.”

Klasik gitar öğretiminde kullanılan öğretim yöntem ve tekniklerine ilişkin bulgulara benzer şekilde kullanılan öğretim materyallerine ilişkin bulgular da incelendiğinde yine farklı yaklaşımlar söz konusu olsa da belirtilen öğretim materyalleri hem çeşitliliği hem de zenginliği yansıttığı belirtilebilir. Ancak bu çeşitlilik öğretim yöntem ve tekniklerine benzer şekilde öğretim materyallerinde de ortak bir anlayışın olmamasına yönelik sorunları da beraberinde getireceği düşünülmektedir.

Klasik Gitar Öğretiminde Kullanılan Ölçme ve Değerlendirme Yöntemlerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğretmenlerin özengen müzik eğitimi kurumlarında yer alan klasik gitar öğretiminde kullandıkları öğretim yöntem ve tekniklerine ilişkin görüşleri aşağıda Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3

Klasik Gitar Öğretiminde Kullanılan Ölçme ve Değerlendirme Yöntemlerine İlişkin Öğretmenlerin Görüşleri

Temalar	Kodlar	f
Performans Değerlendirmesi	- Haftalık performans gözlemleri	4
	- Parça çalışmaları ve öğrenme görevleri	3
Yazılı ve Sözlü Testler	- Teknik bilgi testleri	2
	- Müzik teorisi sınavları	2
Gözlem	- Öğrenci ilerlemesinin gözlemlenmesi	3
	- Ders içi etkinlik gözlemleri	2
Rubrikler	- Performans rubrikleri	2
	- Ödev ve proje değerlendirme rubrikleri	1
Geri Bildirim	- Birebir geri bildirim	3
	- Grup içi değerlendirme ve eleştiri	2

Tablo 3 incelendiğinde performans değerlendirmesi teması altında öğretmenlerin 4’ü haftalık performans gözlemleri yaptığını belirtirken 3’ünde parça çalışmaları ve öğrenme görevleri verdiklerini ifade etmiş; yazılı ve sözlü test teması altında öğretmenlerin 2’si teknik bilgi testleri 2’si de müzik teorisi sınavları yaptığını belirtmiş; gözlem teması altında öğretmenlerin 3’ü öğrencinin ilerlemesinin gözlemlenmesini ifade ederken 2’si de ders içi etkinlik gözlemleri yaptığını belirtmiş; rubrikler teması altında öğretmenlerin 2’si performans

rubrikleri oluştururken 1'i de ödev ve proje değerlendirme rubrikleri oluşturduğunu belirtmiş ve geribildirim teması altında ise öğretmenlerin 3'ü birebir geribildirim sunarken 2'si de grup içi değerlendirme ve eleştirme yaptıklarını belirtmiştir.

Araştırma kapsamında, katılımcılara yneltlen *"Klasik gitar öğretiminde kullandığınız ölçme ve değerlendirme yöntemleri nelerdir?"* sorusuna ilişkin katılımcılardan bazılarının görüşlerine aşağıda doğrudan alıntılarla yer verilmiştir;

AKÖ2: *"... Görev yaptığım özengen müzik eğitimi kurumunda ölçme ve değerlendirme yöntemi olarak öncesinde (varsa el alışkanlığı) kur belirleme ve her kur sonunda kur tamamlama sınavı uygulamaktayız. Tabi ki süreç içerisinde bireysel veya grup olarak geri dönütler sunmaktayız. Ayrıca süreç içerisinde öğrencilerin performanslarına bağlı kalarak gözlemler yapmaktayız."*

AKÖ4: *"Öğrencinin süreç içerisinde performansını ve gidişatı değerlendirmek için kullandığım ölçme ve değerlendirme yöntemi ağırlıklı olarak gözlem diyebilirim. Bu sürece birlikte başladığımız öğrencilerin başarıları hakkında gözlem yöntemi veri sağlasa da aynı zamanda öğrencilerin tutum ve istekleri noktasında da ipucu vermektedir."*

AKÖ8: *"Grup olarak hareket ettiğimiz öğrenci topluluğunda gitar performanslarını hazırlamış olduğum rubriklerle ölçer ve değerlendiririm. Bu rubriklerin içerisinde tutuş pozisyonundan, teknik konular ve eserin icrasına yönelik çeşitli başlıklar yer alır. Bireysel olarak öğrencilerimle de özellikle teknik geliştirme üzerine ödev rubriklerine başvururum."*

Klasik gitar öğretiminde kullanılan ölçme ve değerlendirme yöntemlerine ilişkin bulgular incelendiğinde performans değerlendirmesi, yazılı ve sözlü testler, gözlem, rubrikler ve geri bildirim gibi farklı yaklaşımlar belirtilmiş olsa da çok yönlü değerlendirme açısından hem çeşitliliği hem de zenginliği yansıttığı belirtilebilir. Ancak bu çeşitlilik yine ortak bir anlayışın olmamasına yönelik sorunları da beraberinde getireceği düşünölmektedir.

Klasik Gitar Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğretmenlerin özengen müzik eğitimi kurumlarında yer alan klasik gitar öğretiminde karşılaşmış oldukları sorunlara ilişkin görüşleri aşağıda Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4

Klasik Gitar Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Öğretmenlerin Görüşleri

Temalar	Kodlar	f
Devam-Devamsızlık	- Devamsızlık	9
Süreklilik	- Ezber yapmama - Eksik çalışma	7 3
Beklentiler	- Üst düzey beklenti - Yapamayacağına dair inançlar	5 2
Teknikler	- Tutma tekniği - Hızlanma - Oturuş-duruş tekniği	6 3 2

Tablo 4 incelendiğinde devam-devamsızlık teması altında öğretmenlerin çoğunluğu (9/10) devamsızlık noktasında sorun yaşadıklarını belirtirken; süreklilik teması altında yine öğretmenlerin çoğunluğu (7/10) öğrencilerin ezber yapamaması sorun olarak ifade etmiş ve öğretmenlerin 3'ü de eksik çalışmaları sorun olarak belirtmiştir. Beklentiler teması altında öğretmenlerin 5'i üst düzey beklentileri sorun olarak belirtken öğretmenlerin 2'si de öğrencilerin yapamayacağına dair inançlarını sorun olarak ifade etmiştir. Teknikler teması altında ise öğretmenlerin çoğunluğu tutma tekniğinde sorun yaşadığını belirtirken öğretmenlerin 3'ü hızlanma ve 2'si de oturuş ve duruş tekniğinde sorun yaşadıklarını belirtmiştir.

Araştırma kapsamında, katılımcılara yöneltilen *"Klasik gitar öğretiminde karşılaştığınız sorunlar nelerdir?"* sorusuna ilişkin katılımcılardan bazılarının görüşlerine aşağıda doğrudan alıntılarla yer verilmiştir;

AKÖ1: *"Aslında birçok sorun söz konusu olsa da bence öne çıkan en temel sorun devamsızlıktır. Öğrenciler derslere düzenli katılım sağlamamakla birlikte eksik çalışmaları da beraberinde getirmektedir."*

AKÖ3: *"Süreçte öğrencilerin ilgilerinin kaybolması sorun olsa da benim için devam ettiğim öğrencilerde karşılaştığım sorunların başında eser çalışmalarında ezber yapılmasıdır. Her nota parmaklarla eşleştirilip numaralandırılarak ezberlenmesi aslında bu süreçte büyük zafiyet yaratmaktadır."*

AKÖ7: *"Yeteri kadar zaman ayırmama sorununa ek olarak özellikle küçük yaş gruplarında anne-babalarının üst düzey beklenti içerisine girmesi anlaşılacak gibi değil. O kurs senin bu kurs benim, şeklinde çocukları bir oyana bir buyana sürükleyen anne-babalar üstüne üstlük çocuklarına baskı uygulaması belki de çocuğun bu işi yapamayacağına dair bir yargı oluşturacaktır."*

Klasik gitar öğretiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin bulgular incelendiğinde ve katılımcıların ifadelerinde de anlaşılabileceği gibi devamsızlık ve süreklilik temel sorunlar olarak belirtilebilir. Ayrıca devamsızlık ve süreklilik sorunsalı beraberinde motivasyon ve ilgi kaybına sebebiyet verebileceği söylenebilir.

Klasik Gitar Öğretiminde Karşılaşılan Sorunların Çözümüne Yönelik Önerilerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğretmenlerin özengen müzik eğitimi kurumlarında yer alan klasik gitar öğretiminde karşılaşmış oldukları sorunların çözümüne ilişkin görüşleri Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5

Klasik Gitar Öğretiminde Karşılaşılan Sorunların Çözümüne İlişkin Öğretmenlerin Görüşleri

Temalar	Kodlar	f
Eğitim Materyalleri	- Çağdaş eğitim materyallerinin kullanımı	5
	- Dijital kaynakların entegrasyonu	4
Öğrenci Katılımı	- Öğrencilerin ilgisini çekecek aktiviteler	3
	- Müzikal ifade ve duygusal bağlantı	3
Öğretim Metodolojisi	- Birebir derslerin etkinliğini artırma	3
	- Öğrenci merkezli öğretim yaklaşımları	2
Öğrenci Takibi	- İlerleme raporlarının düzenli kullanımı	2
	- Geri bildirim mekanizmalarının güçlendirilmesi	2

Tablo 5 incelendiğinde eğitim materyalleri teması altında öğretmenlerin bazıları (5/10) çağdaş eğitim materyallerinin kullanımını noktasında sorunların çözüme kavuşturulabileceğini belirtirken öğretmenlerin 4'ünde dijital kaynakların entegrasyonu sorunların çözümüne katkı sağlayabileceğini belirtmiş; öğrenci katılımı teması altında öğretmenlerden 3'ü öğrencilerin ilgisini çekecek aktivitelerden bahsederken öğretmenlerden 3'ünde müzikal ifade ve duygusal bağlantı olması gerekliliğine değinmiştir. Öğretim metodolojisi teması altında öğretmenlerin 3'ü birebir derslerin etkinliğini arttırmayı belirtirken 2'si de öğrenci merkezli öğretim yaklaşımlarını belirtmiştir. Öğrenci takibi teması altında ise öğretmenlerin 2'si ilerleme raporlarının düzenli kullanımını ifade ederken öğretmenlerin 2'si de geribildirim mekanizmalarının güçlendirilmesi gerekliliğinden bahsetmiştir.

Araştırma kapsamında, katılımcılara yöneltilen *"Klasik gitar öğretiminde karşılaştığınız sorunların çözümüne ilişkin önerileriniz nelerdir?"* sorusuna ilişkin katılımcılardan bazılarının görüşlerine aşağıda doğrudan alıntılarla yer verilmiştir;

AKÖ2: *"Çalıştığımız öğrencilerin takibini birebir yapmak bazı sorunların çözümünü kolaylaştıracaktır. Örneğin her gün yeteri kadar çalışan bir öğrenci verimlilik açısından diğerlerine göre hep bir adım daha önde olacaktır. Bundan dolayı da öğrencinin süreçteki gelişimini, kendisine sürekli olarak dönüt verilerek aktarılması ile performans ve bağlılık noktasında katkı sağlayacaktır."*

AKÖ6: *"Öğrenciler, bazen sadece eve verdiğimiz notlar ve kurumda çalıştığımız notlar üzerinden süreci devam ettirmekte. Oysaki hem fiziki hem de dijital olarak kullanılabilen metronoma öğrencilerin ulaşmaları günümüzde çok basitken bundan bile bazı zamanlar kaçınılmaktadır. Ben bu süreçte tüm öğrencilerime eğer fiziki olarak metronomu temin edemiyorlarsa dijital olarak telefon veya tabletlerine kolayca kurup kullanabileceklerini önermekteyim."*

AKÖ9: *"Bireysel veya grup olarak aynı öğretim yöntemleri klasik gitar öğretiminde işe yaramayacağı zamanlarda olacaktır. Bundan dolayı öğrencinin gereksinimi ve özellikleri doğrultusunda öğretim yöntemi seçilebilmeli ve öğrencinin motivasyonunu üst düzeyde tutabilmek için çağdaş eğitim materyallerinden (dijital yazılımlar, modern enstrümanlar, metronom gibi) faydalanılabilmelidir."*

Klasik gitar öğretiminde karşılaşılan sorunların çözümüne ilişkin bulgular incelendiğinde eğitim materyallerinin çağın şartlarına uygun olması gerekliliğinden bahsedilebilir. Ayrıca öğrenci katılımı noktasında öğrencilerin gereksinimlerine ve ilgilerine ilişkin süreç veya etkinliklere odaklanılabileceği belirtilebilir.

Klasik Gitar Öğretiminde Öğretmenlerin Önerilerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğretmenlerin özengen müzik eğitimi kurumlarında yer alan klasik gitar öğretiminde önerilerine ilişkin görüşleri aşağıda Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6

Klasik Gitar Öğretiminde Öğretmenlerin Önerilerine İlişkin Öğretmenlerin Görüşleri

Temalar	Kodlar	f
Kültürel ve Sosyal Faktörler	- Aile desteği	8
	- Sosyal medya platformların eğitimde kullanımı	2
Gereksinimler	- Öğrenci ve öğretmen ihtiyaçlarının dikkate alınması	3
	- Özel eğitim gereksinimleri için daha fazla kaynak	1

Tablo 6 incelendiğinde kültürel ve sosyal faktörler teması altında öğretmenlerin çoğunluğu (8/10) aile desteğini dikkat çekerken öğretmenlerin 2'side sosyal medya platformlarının eğitimde kullanılması gerektiğini belirtmiştir. Gereksinimler teması altında ise öğretmenlerin 3'ü öğrenci ve öğretmen ihtiyaçlarının dikkate alınmasını belirtirken öğretmenlerden 1'isi de özel eğitim gereksinimlerini için daha fazla kaynak olmasını ifade etmiştir.

Araştırma kapsamında, katılımcılara yöneltilen *"Ekleme istediğiniz başka bir şey var mı?"* sorusuna ilişkin katılımcılardan bazılarının görüşlerine aşağıda doğrudan alıntılarla yer verilmiştir;

AKÖ3: *"Her ne kadar hobi, ilgi ve istek amaçlı bu sürece öğrenci dahil olsa da ebeveyn desteği gerçekten çok önemlidir. Ebeveyn gerekli koşulları istenilen asgari düzeyde karşılayabilse de öğrencinin gelişimi açısından ne kadar önemli olduğunu görecektir."*

AKÖ7: *"Evet. Tabii ki aile desteği öncelikle şart. Ayrıca malumunuzu günümüz çocuklarının bile sosyal medya platformlarına ulaşılabilirliği çok basit düzeyde. Eğer anne baba kontrolünde sosyal medya platformları eğitim bağlamında kullanılacaksa bu süreçte fayda sağlaması adına çok iyi olacaktır. Ancak kontrolü elden bırakmamak kaydı ile..."*

AKÖ10: *"Son bir şey diyebilirim. Özel eğitim gereksinimi olan öğrencilerimizde bazen bizlerle birlikte bir enstrüman çalabilmesi adına aileleri tarafından yönlendirilebilmekte. Bu noktada hem onların gereksinimleri doğrultusunda beklentilerini yanıtlayabilme hem de gerçekten onlarından bağımsız bir şekilde bir enstrüman çalabilmeleri için daha fazla kaynak ve materyal olması gerekmektedir. Bu da maalesef devlet eli olmaz ise sürece ket vuracaktır."*

Klasik gitar öğretimine ilişkin katılımcıların önerileri incelendiğinde ise aile desteğinin bu süreçte önemli olduğundan bahsedilebilir.

Bölüm 5

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu bölümde araştırmanın bulgularına dayalı olarak ulaşılan sonuçlara, tartışmalara ve önerilere yer verilmiştir.

Sonuç ve Tartışma

Özengen müzik eğitimi kurumlarında klasik gitar öğretimi hizmeti sunan öğretmenler ile yapılan görüşmeler doğrultusunda elde edilen bulgulara ilişkin aşağıdaki sonuçlar ve tartışmalara ulaşılmıştır.

Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda çalışan öğretmenlerin klasik gitar öğretiminde kullandıkları yöntem ve tekniklere yönelik sonuçlar.

Özengen müzik eğitimi kurumlarında çalışan öğretmenlerin klasik gitar öğretiminde kullandıkları yöntem ve tekniklere ilişkin bulgular sonucunda teknik geliştirme çalışmaları yürüttükleri, müzikal ifadeye dikkat çektikleri ve öğrenci merkezli bir yaklaşım benimsedikleri sonuçlarına ulaşılmıştır. Özdek (2006) tarafından gerçekleştirilen çalışmada da benzer sonuçlara ulaşılmış olup teknik geliştirme bağlamında kullanılan metotlar bu araştırmanın bulgularını da desteklemektedir. Araştırmanın bu sonuçları enstrüman farklı olsa da Karan ve Yokuş (2022)'un gerçekleştirmiş olduğu çalışmanın sonuçları ile paralel olup bu çalışmada, piyano öğreticilerinin tercih ettiği öğretim yöntemi gösterip yaptırma olduğu belirtilmiştir.

Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda çalışan öğretmenlerin klasik gitar öğretiminde kullandıkları öğretim materyallerine yönelik sonuçlar.

Özengen müzik eğitimi kurumlarında çalışan öğretmenlerin klasik gitar öğretiminde kullandıkları öğretim materyallerine ilişkin bulgular incelendiğinde öğretmenlerin klasik gitar ile ilgili mevcut kitap ve notlardan faydalandıkları; görsel ve işitsel araçları sürece dahil ettikleri ve bireysel materyaller hazırladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda Özdek (2006) tarafından gerçekleştirilen araştırmada da özengen müzik eğitimi kurumlarında klasik gitar öğretiminde öğretmenlerin kendi bireysel materyallerini hazırladıkları ve kullandıklarına dikkat çekilmiştir. Benzer şekilde Ceviz'in (2014) araştırmasında özengen müzik eğitimi kurumlarında çalışan öğretmenlerin verdikleri yanıtlar doğrultusunda gitar

eğitiminde kullanılan materyaller olarak görsel ve işitsel materyaller ön plana çıkmıştır. Bayırlı'nın (2022) gerçekleştirmiş olduğu çalışmada ise piyano öğretimine ilişkin kullanılan materyallerin öğrencilerin özelliklerine dikkat edilerek çeşitlendirilmesi gerektiği belirtilmektedir.

Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda çalışan öğretmenlerin klasik gitar öğretiminde kullandıkları ölçme ve değerlendirme yöntemlerine yönelik sonuçlar. Özengen müzik eğitimi kurumlarında çalışan öğretmenlerin klasik gitar öğretiminde kullandıkları ölçme ve değerlendirme yöntemlerine ilişkin bulgular değerlendirildiğinde performans değerlendirilmelerinin, yazılı ve sözlü testlerin, gözlem, rubrikler ve geribildirimlerin yapıldığı sonucuna varılmıştır. Yayla'nın (2022) çalışmasında müzik öğretiminde psikomotor davranışları performans değerlendirmeleri olarak ölçüldüğünü ifade edilmiş ve ayrıca performans değerlendirmesi olarak sistematik gözlem yoluyla veri toplandığını belirtilmiştir. Çağlar'ın (2011) araştırmasında müzik eğitiminde ölçme ve değerlendirme boyutunda ölçekler ve geribildirimlerin önemli olduğunu vurgulamıştır.

Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda çalışan öğretmenlerin klasik gitar öğretiminde karşılaştıkları sorunlar yönelik sonuçlar. Özengen müzik eğitimi kurumlarında çalışan öğretmenlerin klasik gitar öğretiminde karşılaştıkları sorunlara ilişkin bulgular sonucunda devamsızlık sorunu ön plana çıkmakla birlikte süreklilik, beklenti ve teknikler temalarında da sorunların var olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Daş (2018)'in gerçekleştirmiş olduğu çalışmada çalınan enstrüman farklı olsa da öğrencilerin sorumluluklarını yerine getirmemesi bağlamında bağlama öğrencilerinin büyük çoğunluğunun ders dışında bağlamayı yeterince çalışmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Özdek'in (2006) yapmış olduğu çalışmada klasik gitar eğitimi alan öğrencilerin yanlış tekniklerle çalışmalarına değinmiş ve bunu sorun olarak belirtmiş, ancak yine Özdek (2006) tarafından gerçekleştirilen çalışmada öğrencilerin derslere hazırlıklı ve düzenli bir şekilde devam ettikleri belirtildiği sonucuna da ulaşılmıştır. Bu çalışmada ulaşılan sonuçlardan biri olan üst düzey beklentilerin sorun olarak nitelendirilmesi Çağlar (2011) tarafından gerçekleştirilen deneysel çalışmanın erişim düzeyine göre çocukların gelişim aşamalarına yönelik yaş, cinsiyet ve devinimsel özellikler

değişkenleri doğrultusunda beklentilerin karşılanıp karşılanamayacağına dair ipuçları sunmaktadır. Bu bağlamda ebeveynlerin üst düzey beklentiler içerisinde olması sorunsalında çocuklarının gelişimsel özelliklerini dikkate almaları kritik bir öneme sahip olduğu belirtilebilir.

Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda çalışan öğretmenlerin klasik gitar öğretiminde karşılaştıkları sorunların çözümüne ilişkin önerileri yönelik sonuçlar. Özengen müzik eğitimi kurumlarında çalışan öğretmenlerin klasik gitar öğretiminde karşılaştıkları sorunların çözümüne ilişkin bulgular incelendiğinde ise çağdaş eğitim materyallerinin kullanımı, öğrenci katılımı, öğretim metodolojisi ve öğrenci takibine ilişkin sonuçlara ulaşılmıştır. Çağdaş eğitim materyallerinin kullanımı çözüm önerisine benzer şekilde Tepeli'nin (2018) gerçekleştirdiği çalışmada özengen eğitim kurumlarında sunulan müfredatın yetersizliği ile müfredatı izleme ve uygulama aşamasındaki yetersizlikler konusundaki sorunlar öncelikli olarak sıralanmakla birlikte bunların çözümü için çağdaş eğitim materyallerinin sürece dahil edilmesi ile izleme ve uygulama aşamasında dönütlerin önemli olduğu belirtilmiştir. Özdek (2006) ise yapmış olduğu araştırmada gönüllülük ilkesi doğrultusunda yürütülen özengen müzik eğitim faaliyetlerinde sürekli katılım bireyin doyuma ulaşması noktasında önemli olduğunu ifade etmiştir.

Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda çalışan öğretmenlerin klasik gitar öğretimine ilişkin önerilerine yönelik sonuçlar. Araştırma bağlamında öğretmenlere klasik gitar öğretimine ilişkin eklemek istediklerine veya önerilerine yönelik sonuçlarda da ise genel anlamda özengen müzik eğitim kurumlarında yürütülen faaliyetlerde kültürel ve sosyal faktörlerin (özellikle aile desteğinin) önemli olduğu ve hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin gereksinimlerinin dikkate alınması gerekliliği sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda Karakoç ve Şendurur (2015) öğrencilerin genel müzik eğitimlerini destekleyici durumda ve genel müzik eğitiminin önderliğinde değişik türdeki müzik çalışma ve etkinliklerine etkin katılımı sağlanmasına ve öğrencilerin bireysel gereksinimleri doğrultusunda ilgiyle desteklenip takip edilmesine dikkat çekmiştir. Benzer şekilde Hancıoğlu (2010) tarafından gerçekleştirilen araştırmada özengen müzik eğitimi veren kurumlarda öğrencilerin seçeceği çalgının belirlenmesinde

öğrencinin isteğinin yanında fiziksel gereksinimlerinin de göz önünde bulundurulması belirtilirken aile desteğinin de önemli olduğu ifade edilmiştir.

Öneriler

Özengen müzik eğitimi kurumlarındaki klasik gitar öğretimine yönelik öğretmenlerin görüşlerini belirlemek amacıyla yapılan bu araştırmanın sonuçları doğrultusunda şu öneriler yapılabilir;

- Araştırmada birbirinden farklı olarak kullanılan öğretim yöntem ve teknikleri; öğretim materyalleri ile ölçme ve değerlendirme süreçleri belirli bir standart doğrultusunda uygulanması sağlanabilir.
- Özengen müzik eğitimi kurumunda eğitim almak isteyen bireylerin gereksinimleri dikkate alınarak süreç başlatılabilir.
- Araştırmanın sonuçları, dolaylı olarak konunun ilgilisi olan ebeveynlere aktararak özengen müzik eğitimi süreçlerinde daha fazla destek sunmaları sağlanabilir.
- Araştırma, Osmaniye ili sınırlı olup ulaşılan sonuçlar, konu ile yapılacak diğer araştırmalar için Türkiye'nin farklı bölgelerinde yer alan özengen müzik eğitimi kurumları da dahil edilerek karşılaştırmalı olarak bu araştırmanın sonuçları sınanabilir ve elde edilen veriler doğrultusunda daha nitelikli hizmet sunulabilir.
- Araştırma nitel araştırma olarak yürütülmüş ancak yapılacak diğer araştırmalar da nicel veya karma araştırma yöntemleri kullanılarak konu ile ilgili derinlemesine verilere ulaşılabilir.
- Araştırmanın evren ve örnekleme genişletilerek farklı evren ve örneklemden elde edilebilecek bulgular ile bu araştırmanın sonuçları sınanabilir.

Kaynaklar

- Akbulut, E. (1999). Çalgı eğitiminde davranışların önemi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Sempozyumu*, Mayıs-2019, Denizli.
- Akdeniz, A. Ö. ve Akdeniz, H. B. (2020). Nitelikli keman eğitiminde öğretmen faktörü. *International Journal Of Social Humanities Sciences Research*, 7(54), 1338-1347.
- Akdoğu, O. (1996). *Türk müziğinde türler ve biçimler* (2. baskı). İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi
- Aksoy, Y. (2015). *Özengen keman eğitiminde video destekli öğretimin keman performansına etkisi*. Necmettin Erbakan Üniversitesi: Doktora tezi.
- Aktüze, İ. ve Aktüze, C. (2010). *Müziği anlamak: Ansiklopedik müzik sözlüğü*. İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Alkar, R. (2008). *İlköğretim müzik eğitimi dersinde 2007-2008 eğitim öğretim yılında okutulan öğrenci çalışma kitaplarındaki şarkıların müziksel amaçları bakımından analizi*. Dokuz Eylül Üniversitesi: Yüksek lisans tezi.
- Alp, S. (1999). *Hititlerde sarki, müzik ve dans: Hitit çağında Anadolu'da üzüm ve şarap*. Ankara: Kavaklıdere Kültür Yayınları.
- Angı, Ç. E. (2013). Müzik kavramı ve Türkiye'de dinlenen bazı müzik türleri. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 2(10), 59-81.
- Artut, K. (2001). *Sanat eğitimi kuramları ve yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Aysevener, K. (1994). *Tarihte yöntem sorunu ve fenomenoloji*. Erişim adresi: [http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/34/1131/13280.pdf].
- Balcı, A. (2010). *Sosyal bilimlerde araştırma: Yöntem, teknik ve ilkeler*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Baltacı, A. (2017). Nitel veri analizinde Miles-Huberman modeli. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (AEÜSBED)*, 3(1), 1-15.
- Baltacı, A. (2019). Nitel araştırma süreci: Nitel bir araştırma nasıl yapılır?. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 368-388.
- Bayırlı, M. (2022). *Özengen müzik eğitimi kurumlarındaki piyano eğitimcilerinin piyano öğretimine yönelik görüşleri*. Pamukkale Üniversitesi: Yüksek lisans tezi.

- Bilen, H. (2020). *Özengen (amatör) müzik eğitimi alan öğrencilerin müzikal motivasyon düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. Kocaeli Üniversitesi: Yüksek lisans tezi.
- Bilici, A. (2014). *Farklı güzel sanatlar ve spor lisesi mezunu öğrencilerin Müzik Öğretmenliği Anabilim Dallarında okutulmakta olan müziksel işitme okuma ve yazma dersinin başlangıç düzeyini belirlemedeki etkileri*. Gazi Üniversitesi: Yüksek lisans tezi.
- Bingöl, F. (2010). *Özengen gitar eğitiminde parmak hazırlamalı öğretim yönteminin öğrencilerin gitar çalmadaki başarılarına etkisi (Özel Çağlar Müzik Kursu örneği)*. Gazi Üniversitesi: Doktora tezi.
- Bozdemir, Z. (2009). *Yaygın eğitim sürecinde yerel yönetimlerin rolü*. Kırıkkale Üniversitesi: Yüksek lisans tezi.
- Büyükkayıkçı, G. E. (2004). *Türkiye’de eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dalları yaylı çalgı öğrencilerinin günlük bireysel çalışma yöntemleri*. Gazi Üniversitesi: Yayınlanmamış Bilim Uzmanlığı Tezi.
- Büyüköztürk, S., Kılıç Çakmak E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, İ. ve Demirel, F. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Ceviz, B. (2014). *Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda uygulanan gitar eğitiminde kullanılan kaynakların incelenmesi*. Gazi Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Ceviz, B. ve Albuz, A. (2020). *Özengen klasik gitar eğitiminde öğretim programına yönelik ihtiyaç analizi*. *EKEV Akademi Dergisi*, (84), 117-142.
- Çağlar, E. (2011). *Özengen keman eğitimi alan öğrencilerin temel hedeflere erişme düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (Bir müzik kursu örneği)*. Gazi Üniversitesi: Doktora tezi.
- Çelikkanat, G. ve Gönül, M.A. (2012). *9. sınıf Türk ve batı müziği çalgıları gitar ders kitabı*. Ankara: MEB Devlet Kitapları Yayınları.
- Çoğulu, T. (2010). *Bağlama tekniklerinin klasik gitar icrasına uyarlanması*. İstanbul Teknik Üniversitesi: Doktora tezi.
- Daş, O. (2018). *Müzik kurslarında verilen bağlama eğitimi durumunun incelenmesi (Ankara ili örneği)*. Gazi Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.

- Daşer, O. (2007). *Klasik gitar eğitiminde makamsal Türk halk ezgilerinin kullanımı*. Gazi Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Dikici, A. (2006). Sanat eğitimi ve öğrencilerin yaratıcılık düzeyleri. *Eğitim ve Bilim*, 31(139), 3-9.
- Dikici, O. (2022). *Özengen (Amatör) müzik kurslarında verilen bireysel ve grup keman eğitiminin temel hedef ve davranışlara ulaşılabilirlik düzeyleri açısından incelenmesi*. Pamukkale Üniversitesi: Yüksek Lisans Tezi.
- Ekici, K. (2011). *Yükseköğretim kurumlarının sanat eğitimi dersleri olmayan programlarında sanat eğitiminin gerekliliği*. On Dokuz Mayıs Üniversitesi: Yüksek lisans tezi.
- Erim, A. (2016). Gitar eğitiminde başlangıç yaşı ve kritik dönem olgusu. *Sanat ve Tasarım Dergisi*, 6(1), 169-178.
- Feyzioğlu, N. (2006). Türk dünyası'nda ve Anadolu'da kopuz. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 12(31), 233-245.
- Gençaydın, Z. (2002). Sanat eğitimcisi yetiştirmede GEF resim-iş bölümünün yeri ve bugünkü durumu. *G.Ü. Eğitimde 75. Yıl Sanat Eğitimi Sempozyumu 1*, 25-30.
- Gökbulut, N. (2005). Temel eğitim ve ortaöğretim kurumlarında resim dersi süresinin önemi ve sanatta anadolu aydınlanması beklentisi. *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sanatta Anadolu Aydınlanması Ulusal Sempozyumu*, Haziran-2005, Erzurum.
- Güneş, Y. (2022). *Pandemi sürecinde özengen müzik eğitimi kurumlarında uzaktan yürütülen çalgı eğitiminin işlevselliği*. Necmettin Erbakan Üniversitesi: Yüksek lisans tezi.
- Hancıoğlu, G. (2010). *Ankara'daki özengen (amatör) müzik eğitimi veren kurumların eğitim anlayışları ve yönetim biçimleri üzerine genel bir inceleme*. Gazi Üniversitesi: Yüksek lisans tezi.
- Hesapçıoğlu, M. (2011). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- İkiz, F. (2010). *İstanbul'da yaygın eğitimde görülen bağlama öğretim problemleri*. İstanbul Teknik Üniversitesi: Yüksek lisans tezi.
- Kalkan, N. S. (2016). *Klasik gitar metotlarının tarihsel evrimi*. Yaşar Üniversitesi: Yüksek lisans tezi.

- Kalyoncu, N. (2005). Eğitim fakültelerinde uygulanan müzik öğretmenliği lisans programının revizyon gerekçeleriyle tutarlılığı. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(3), 207-220.
- Karakoç, E. ve Şendurur, Y. (2015). İlköğretim okullarındaki özengen müzik eğitiminin öğrencilerin müziksel davranışlarına yansımaları. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(1), 277-290.
- Karan, M. (2011). *Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda çalgı eğitimi alan öğrencilerin mesleki yönelimlerinin incelenmesi*. Gazi Üniversitesi: Yüksek lisans tezi.
- Karan, E. ve Yokuş, H. (2022). Özengen müzik eğitimi veren kurumlardaki piyano eğitimi sürecine ilişkin piyano eğitimcilerinin görüşleri. *Journal of Qualitative Research in Education*, (30), 161-180.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kardeş, T. (2013). *Mesleki müzik eğitimi veren devlet konservatuvarlarındaki klâsik Türk müziği üslûp ve repertuvar eğitiminin içerik ve yöntem bakımından incelenmesi*. Afyon Kocatepe Üniversitesi: Yüksek lisans tezi.
- Kaya, M. (2014). *Klasik gitarın halk müziğinde kullanımının değerlendirilmesi*. Trakya Üniversitesi: Yüksek lisans tezi.
- Kıral, B. (2021). Nitel araştırmada fenomenoloji deseni: Türleri ve araştırma süreci. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 10(4), 91-103.
- Kırcaali-İftar, G. (1998). *Özel gereksinimli bireyler ve özel eğitim*. (ed. S. Eripek). *Özel Eğitim*, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi AÖF Yayınları
- Kilmer, A. D. (1971). The discovery of an ancient Mesopotamian theory of music. *Proceedings of the American Philosophical Society*, 115(2), 131-149.
- Korucu, H. (2011). *Gitara başlangıçta sağ ve sol el teknikleri metotlarının incelenmesi ve araştırılması*. Mersin Üniversitesi: Yayımlanmamış yüksek lisans tezi.
- MEB. (2018a). *Müzik dersi öğretim programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar)*. Erişim adresi: [http://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=357].
- MEB. (2018b). *Müzik dersi öğretim programı (9, 10, 11 ve 12. Sınıflar)*. Erişim adresi: [http://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=359].

- Mercin, L. ve Alakuş, A. O. (2007). Birey ve toplum için sanat eğitiminin gerekliliği. *DÜ Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9, 14-20.
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded Sourcebook*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- National Art Education Association. (1994). *The National Visual Arts Standards*. Reston, Usa.
- Oğuz, T. G. (2022). *Özengen keman eğitiminde Otakar Sevcik alıştırma çalışmalarının keman çalma becerisine etkisi*. Necmettin Erbakan Üniversitesi: Yüksek lisans tezi.
- Oktay, C. (2017). *Türkiye’de özengen müzik eğitiminde uluslararası sertifikalı müzik eğitimi programlarının işlevinin incelenmesi*. Marmara Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Özdek, A. (2006). *Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda klasik gitar eğitimi*. Selçuk Üniversitesi: Yüksek lisans tezi.
- Özer, U. (2006). *Anadolu güzel sanatlar liselerinde verilen keman eğitiminde çift ses çalma durumlarının incelenmesi*. Gazi Üniversitesi: Yüksek lisans tezi.
- Özkasnaklı, U. ve Dalkıran, E. (2013). Klasik ve flamenko gitar sağ el çalım tekniklerinin karşılaştırılması ve gitar eğitiminde kullanılabilirliği. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 205-212.
- Özmenteş, S. (2005). Müzik eğitiminin boyutları ve çalgı eğitimi. *Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(9), 89-98.
- Parasız, G. (2010). Eğitim müziği eksenli keman öğretiminde kullanılmakta olan Çağdaş Türk Müziği eserlerinin tespitine yönelik bir çalışma. *Sanat Dergisi*, (15), 19-24.
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods*. London: Sage Publications, Inc.
- Sarı, A. (2021). *Adana ili Seyhan ve Çukurova ilçelerinde verilen özengen müzik eğitime ilişkin görüşler*. Necmettin Erbakan Üniversitesi: Yüksek lisans tezi.
- Say, A. (2001). *Müzik öğretimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Say, A. (2012). *Müzik tarihi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

- Saydam, R. (2003). İlköğretim okulu I ve II. devre müzik eğitiminde eğitimci sorunu. *Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu*, Ekim-2003, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Soylu, Y. (2022). *Özengen müzik eğitiminde kullanılan uzaktan eğitim sistemine ilişkin görüşlerin bazı değişkenlere göre incelenmesi*. Pamukkale Üniversitesi: Yüksek lisans tezi.
- Sönmez, V. (2011). *Eğitim felsefesi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Şişman, M. (2015). *Eğitim bilimine giriş*. Ankara: PegemA Akademi
- Tanrıöver, A. U. ve Başaran Tanrıöver, G. (2019). Genel, özengen ve mesleki müzik eğitimi süreci içinde verilen keman eğitiminde karşılaşılabilecek olası güçlükler. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 2(32), 555-567.
- Tepeli, H. (2018). *Ankara'daki özengen müzik eğitimi veren kurumların çok yönlü incelenmesi*. Necmettin Erbakan Üniversitesi: Doktora tezi.
- Tokatlı, B. ve Mustul, Ö. (2020). Özengen müzik eğitimi kurumlarında keman derslerini yürüten öğretmenlerin karşılaştığı problemler. *OPUS International Journal of Society Researches*, 18(43), 6595-6634.
- Tokatlı, B. ve Mustul, Ö. (2024). MEB'e bağlı özengen müzik eğitimi kurumlarında çalgı eğitimi alan öğrencilerin güdülenme düzeyinin belirlenmesi. *Online Journal of Music Sciences*, 9(1), 9-22.
- Tuzlak, B. (2004). *Sanat eğitimi ve çevre ilişkisi*. Gazi Üniversitesi: Yüksek lisans tezi.
- Türnüklü, A. (2000). Eğitim bilim araştırmalarında etkin olarak kullanılabilecek nitel bir araştırma tekniği: Görüşme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 24, 543-559.
- Tüzlin, N. (2019). *Özengen müzik eğitiminin eğitim fakülteleri özel yetenek sınavları açısından irdelenmesi*. Pamukkale Üniversitesi: Yayımlanmamış yüksek lisans tezi.
- Uçan, A. (1996). *İnsan ve müzik insan ve sanat eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi
- Uçan, A. (2001). Yirminci yüzyılın başında Türkiye'de müzik eğitime genel bir bakış. *SDÜ Burdur Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 176-205.

- Uçan, A. (2002). Türkiye’de çağdaş sanat eğitiminde öğretmen yetiştirme süreci ve başlıca yapılanmalar. *Gazi Üniversitesi 1. Sanat Eğitimi Sempozyumu*, Aralık-2002 Ankara.
- Uçan, A. (2005). “Müzik eğitimi” temel kavramlar - ilkeler yaklaşımlar ve Türkiye’deki durum. Ankara: Evrensel Müzik.
- Uluocak, S. (2003). *Müzik öğretmenliği anabilim dallarında bireysel çalgı-gitar öğretim elemanları ve öğrencilerinin gitar eğitimi hakkındaki görüşleri*. Gazi Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Ürün, T. (2015). *Karşılaştırmalı tonal ve makamsal dizi öğretiminin silahlı kuvvetler bando okulları öğrencilerinin bilişsel gelişimlerine etkisi*. Afyonkarahisar Üniversitesi: Yüksek lisans tezi.
- Yayla, A. A. (2022). Enstrümantal müzik performansının değerlendirilmesi. *Flüt ve Flüt Pedagojisi*, 31, 60-85.
- Yazar, T. (2012). Yetişkin eğitiminde hedef kitle. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (7), 21-30.
- Yıldırım A. ve Şimşek H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, K. ve Altinkurt, Y. (2011). Göreve yeni başlayan özel dersane öğretmenlerinin kurumlarındaki çalışma koşullarına ilişkin görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11(2), 635-650.

EK-A: Etik Komisyonu Onay Bildirimi

	T.C. VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLERİ YAYIN ETİK KURUL BAŞKANLIĞI ETİK KURUL KARARLARI
TOPLANTI TARİHİ: 23/08/2024 OTURUM SAYISI: 2024/17 TOPLANTIDA ALINAN KARAR SAYISI: 17	Sayfa: 10/17

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimleri Yayın Etik Kurulu'nun 23/08/2024 tarihinde saat 10.00'da Prof. Dr. Mehmet Şirin ÇINAR başkanlığında online yapmış olduğu toplantıda aşağıdaki karar/kararları almıştır:

KARAR NO 2024/17-10. Danışmanlığını, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, öğretim üyesi Prof. Dr. Hüseyin YÜKRÜK'ün yapmış olduğu, yüksek lisans öğrencisi Erkan ELBAŞ'a ait, "Özengen Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Klasik Gitar Eğitimine Yönelik Öğretmen Görüşleri (Osmaniye İli Örneği)" adlı tez çalışmasında kullanılacak olan araçlar incelenmiş olup, söz konusu araçların ilgili kişilere uygulanmasında Sosyal ve Beşeri Etik Kuralları ve İlkeleri çerçevesinde herhangi bir sakınca olmadığına toplantıya katılan üyelerin oy birliğiyle karar verilmiştir.

	BAŞKAN Prof. Dr. Mehmet Şirin ÇINAR İlahiyat Fakültesi	
ÜYE Prof. Dr. Mehmet Zeki DUMAN Edebiyat Fakültesi	ÜYE Prof. Dr. Gülsen BAŞ Edebiyat Fakültesi	ÜYE Prof. Dr. Zafer KANBEROĞLU İktisadi ve İd. Bil. Fakültesi (Katılmadı)
ÜYE Prof. Dr. Zihni MEREY Eğitim Fakültesi (Katılmadı)	ÜYE Prof. Dr. Murat ÜNAL Eğitim Fakültesi	ÜYE Prof. Dr. Mehmet Akif ARVAS İktisadi ve İd. Bil. Fakültesi

EK-B: Etik Beyanı

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada,

- Tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Görsel, işitsel ve yazılı bütün bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- Atıfta bulunduğum eserlerin bütününe kaynak olarak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- Bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı

beyan ederim.

02/09/2024

Erkan ELBAŞ

EK-C: Yüksek Lisans Tez Çalışması Orijinallik Raporu

VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimler Enstitüsü

LİSANSÜSTÜ TEZ ORJİNALLİK RAPORU

VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimler Enstitüsü

02/09/2024

Tez Başlığı / Konusu

ÖZENGİN MÜZİK EĞİTİMİ VEREN KURUMLARDA KLASİK GİTAR EĞİTİMİNE YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ (OSMANİYE İLİ ÖRNEĞİ)

Yukarıda başlığı/konusu belirlenen tez çalışmamın Kapak sayfası, Giriş, Ana bölümler ve Sonuç bölümlerinden oluşan toplam 64 sayfalık kısmına ilişkin, 02/09/2024 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından Turnitin intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtreleme uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 15 (On beş) dir

Uygulanan Filtreler Aşağıda Verilmiştir:

- Kabul ve onay sayfası hariç,
- Teşekkür hariç,
- İçindekiler hariç,
- Simge ve kısaltmalar hariç,
- Gereç ve yöntemler hariç,
- Kaynakça hariç,
- Alıntılar hariç,
- Tezden çıkan yayınlar hariç,
- 7 kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç (Limit match size to 7 words)

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Lisansüstü Tez Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılmasına İlişkin Yönergeyi İnceledim ve bu yönergede belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içemediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

02/09/2024
Erkan ELBAŞ
Adı, Soyadı, İmza

Adı Soyadı : Erkan ELBAŞ
Anabilim Dalı : Güzel Sanatlar Eğitimi
Bilim Dalı : Müzik Öğretmenliği
Statüsü : Y. Lisans ☒ Doktora ☐

DANIŞMAN
Prof. Dr. Hüseyin YÜKRÜK
02/09/2024

ENSTİTÜ ONAYI
U Y G U N D U R
02/09/2024
Refik GÜRBÜZKOL
Enstitü Sekreteri

EK-D: Kişisel Bilgilendirme ve Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

Değerli eğitimci, yüksek lisans tez çalışmamda kullanılmak üzere yapılacak olan görüşmeye ait veriler, ses kayıt cihazı ve yazılı olarak kayıt altına alınacak ve bu kayıtlar araştırmacı tarafından gizli tutulacaktır. Yapılacak olan çalışmaya ait raporda kimliğinizi ifşa veya ima edebilecek herhangi bir söylem kesinlikle yer almayacaktır. Görüşmenin amacı; siz klasik gitar eğitimcilerinin, klasik gitar öğretimi hakkında görüş ve önerilerinizi almaktır. Katkılarınız için teşekkür eder, iyi çalışmalar dilerim.

1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

- 1.1. Yaşınız:
- 1.2. Cinsiyetiniz:
- 1.3. Eğitim Durumunuz:
- 1.4. Özengen Müzik Eğitim Kurumlarındaki Görev Süreniz:

2. GÖRÜŞME SORULARI

- 2.1. Klasik gitar öğretimine ilişkin kullandığınız öğretim yöntem ve teknikleriniz nelerdir?
- 2.2. Klasik gitar öğretim sürecinde kullandığınız öğretim materyalleri nelerdir?
- 2.3. Klasik gitar öğretiminde kullandığınız ölçme ve değerlendirme yöntemleri nelerdir?
- 2.4. Klasik gitar öğretim sürecinde karşılaştığınız sorunlar nelerdir?
- 2.5. Klasik gitar öğretiminde karşılaştığınız sorunların çözümüne ilişkin önerileriniz nelerdir?
- 2.6. Eklemek istediğiniz başka bir şey var mı?